

INTERNATIONAL WEEKLY

№5 01.04.2026 - 31.05.2026

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Куди подівається Європа у Третій Світовій війні?

_____	3
Інші події в ЄС _____	8

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Чи вдасться США та Китаю відбудувати біполярну американсько-китайсько систему міжнародних відносин на китайських умовах? Роль Росії в побудові американо-китайської системи безпеки. Контури Триполярності та її сумнівне майбутнє

_____	13
Двосторонні відносини _____	19
Туреччина, Сирія _____	19
ОБСЄ _____	19
Канада _____	20
НАТО _____	20
Африка _____	21

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на “політичному” фронті _____	23
Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____	26

■ АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Куди подівається Європа у Третій Світовій війні?

Фото: Укрінформ

Східний фланг НАТО вважається ахіллесовою п'ятою у безпековій архітектурі євро-трансатлантичної спільноти. Питання зміцнення цього рубежу особливо гостро постало з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну в 2022 році. Відтоді потенційний напад/гібридна агресія є об'єктом сек'юритизації держав Балтії та Польщі - актори, для яких, з огляду на географічне положення, ризик є критичним. Разом із тим, в українському інфопросторі останнім часом ширяться застереження та свідчення щодо ймовірності відкриття північного, білоруського фронту – що підтверджується не лише експертами, але й урядовцями. Розвиток подій, що спостерігаються протягом останніх пари місяців, лише підтверджує той факт, що в європейському безпековому просторі є лакуна, закриття якої є не довгостроковим викликом, а радше нагальною вимогою. Окрім суто безпекового фактору, потенційні загрози для Європи стосуються й ідеологічного виміру. Такі кейси, як блокування для України кредиту ЄС Угорщиною та Словаччиною¹, відсутність єдності щодо членства України в ЄС², а також здобуття популярності “альтернативних” політичних сил у низці держав Європи³ - все це свідчить про ціннісну кризу європейської спільноти, що в умовах стратегічної невизначеності тягне за собою додаткові виклики та проблеми. До того ж непередбачувана зовнішньополітична стратегія

¹ TSN. (2026, March 28). Угорщина заблокувала допомогу Україні: лідери ЄС не переконали Орбана скасувати вето. <https://tsn.ua/politika/uhorshchyna-zablokuvala-dopomohu-ukrayini-lidery-yes-ne-perekonaly-orbana-skasuvaty-veto-3044738.html>

² Європейська правда. (2026, May 25). Що замість "асоційованого членства"? Пояснюємо, як має змінитися пропозиція ЄС для України. <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/05/25/7238258/>

³ ZN.ua. (2026, May 11). Чи зупиниться хвиля зростання правопопулістських сил у Європі? – The Economist. <https://zn.ua/ukr/europe/chi-zupinitsja-khvilja-zrostantnja-pravopopulistskikh-sil-u-jevropi-the-economist.html>

США, в рамках якої постулати та практичні кроки підривають єдність трансатлантичної спільноти в її широкому тлумаченні. Таким чином, виникає питання, чи зможе Європа в разі глобальної системної кризи виступити єдиним фронтом і, найголовніше, яке місце їй буде відведено.

Останнім часом, а саме за період квітня-травня 2026 року, у світових та вітчизняних ЗМІ стали частішими згадки про ймовірну агресію Росії проти Балтійських держав та/або відкриття “білоруського” фронту проти України. Хоча початок війни/воєнних операцій завжди тягне за собою невизначеність у формі потенційно завишених ризиків і непередбачувальних наслідків і сам керівник Білорусі Олександр Лукашенко заперечує про відсутність планів наступу на Україну⁴ та Балтію⁵, варто враховувати високий ступінь залежності Республіки Білорусі від Російської Федерації. Звідси, **Мінськ, попри небажання вдаватися до подібних кроків і прагнення якомога довше відтягувати їх прийняття, не є, в повному розумінні цього слова, суб’єктом міжнародних відносин.** І з урахуванням цього, на східному векторі як ЄС, так і НАТО спостерігається перманентна гібридна загроза, яка потенційно може перерости у воєнну ескалацію. І це підтверджується на практиці, а саме – на прикладі Литви, Латвії та Естонії. Перш за все, розвідувальні служби всіх трьох держав - Латвії⁶, Литви⁷ та Естонії⁸ – визначають Росію (і, як правило, Білорусь як проросійського гравця) топ-1 загрозою для своєї національної безпеки.

Переважною формою прояву цих викликів є саме гібридна: диверсії всередині країни через рекрутинг місцевих (переважно російськомовних) громадян, пропаганда, міграційний кордон (через ймовірність інфільтрації російських і білоруських спецслужбовців) та кібербезпека. За період 2025-2026 рр. вищезазначені держави почали активно реалізовувати проекти в рамках ініціативи “**Балтійська лінія оборони**” - дорожня мапа зі зведення фортифікаційних та інших захисних споруд, а також із вжиття запобіжних заходів із метою запобігти/стримати ймовірний напад із боку РФ та/або РБ. Будучи складовою частини ширшої безпекової стратегії НАТО, ця ініціатива доповнюється польською програмою “**Східний щит**”⁹ та оборонними спорудами Фінляндії¹⁰. І характерною рисою є те, що ця стратегія спрямована суто на вигравш часу, оскільки її суть зводиться до зупинення наступу й захисту цілісності держав доти, поки не надійде допомога від інших членів Альянсу¹¹. Звідси, ефективність Балтійської оборонної лінії, а отже гарантування безпеки для всього Східного флангу НАТО напряму залежить від готовності інших союзників не лише оперативно прийняти рішення про надсилання своїх бойових контингентів, але й забезпечити скоординованість діяльності НАТО. Однак показовим є той факт, що інші європейські гравці, попри звернення Балтійських держав і Польщі до ЄС влітку 2025¹² із закликом посприяти зміцненню обороноспроможності Європи у рамках цього проекту, досі не долучилися до інвестицій. Більш того, **наразі серед держав, які є членами як ЄС так і НАТО точаться дискусії з приводу того, яка саме структура має очолити процес із пере- та доозброєння Європи: або**

⁴ Focus. (2026, April 3). Наступ з Білорусі? Лукашенко спростував заяви про наступ РФ.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/755190-nastup-z-bilorusi-lukashenko-sprostuvav-zayavi-pro-nastup-rf-video>

⁵ Українська правда. (2026, April 20). Лукашенко розповів, як буде разом з РФ захищатись від вигаданої агресії проти Білорусі. <https://www.pravda.com.ua/news/2026/04/20/8030885/>

⁶ State Security Service of Latvia (VDD). (2026). *Annual report 2025*. <https://vdd.gov.lv/en/useful/annual-report-2025>

⁷ Ministry of National Defence of Lithuania. (2026, March 6). *The government passed draft National Security Strategy*.

<https://kam.lt/en/the-government-passed-draft-national-security-strategy/>

⁸ Estonian Foreign Intelligence Service. (2026). *International Security and Estonia 2026*.

<https://www.valisluureamet.ee/doc/raport/2026-en.pdf>

⁹ Мілітарний. (2024, November 7). Польща почала зводити фортифікації «Східний щит» на кордоні з Калінінградською областю.

<https://military.com/uk/news/polshha-pochala-zvodyty-fortyfikatsiyi-shidnyj-shhyt-na-kordoni-z-kaliningradsko-yu-oblastyu/>

¹⁰ Мілітарний. (2025, February 12). Мажіно чи Маннергейм? Аналіз Балтійської лінії оборони.

<https://military.com/uk/articles/mazhyno-chy-mannergejm-analiz-baltiyskoyi-liniyi-oborony/>

¹¹ Там же

¹² Європейська правда. (2025, June 20). Країни Балтії запропонували створити «Балтійську лінію» оборони від РФ. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/06/20/7214232/>

*продовжувати закупівлі американського озброєння (НАТО), або розвивати власні арсенали в рамках ширшої кампанії щодо набуття ширшої стратегічної автономії (ЄС)*¹³. Пожвавленню прийняття оперативних і конструктивних рішень із приводу посилення Східного флангу НАТО, а саме Балтійського регіону, не посприяла й серія актів гібридної агресії із боку РФ протягом 2025-2026 рр. Зокрема, йдеться про активізацію подібних провокацій за останні пару місяців. Так, у квітні-травні 2026 року почастишали випадки порушення повітряного простору держав Балтії БПЛА та неопізнаними літальними об'єктами з території як Росії, так і Білорусі. Наприклад, із 9 по 10 квітня на територію Литви з Білорусі були запущені контрабандні повітряні кулі¹⁴, внаслідок чого було паралізовано роботу аеропорту у місті Вільнюс на понад 7 годин. Подібний інцидент повторився в ніч на 13 травня¹⁵. 19 травня у Литві було оголошено повітряну тривогу та піднято в небо винищувач НАТО через захід у повітряний простір Балтійського регіону БПЛА з боку Білорусі. Цей безпілотник було збитого того ж дня, однак уже над територією Естонії¹⁶. На території Латвії у ніч з 7 на 8 травня упали два безпілотники¹⁷, один з яких пошкодив порожні резервуари нафтохранища в місті Резенке. За результатами спільного українсько-латвійського розслідування було встановлено, що це були українські дрони, курс яких було навмисно відхилено російськими системами РЕБ¹⁸. Уже 17 травня у п'яти регіонах Латвії було оголошено повітряну тривогу через присутність у повітряному просторі країни БПЛА невідомого походження¹⁹.

Паралельно з цим, в українських ЗМІ дедалі частішими стають згадки про *високий рівень загрози про ймовірний наступ на Україну з Білорусі*^{20 21}. Як зазначають експерти, раптовий напад, з огляду на кількість дислокованих гарнізонів збройних сил РФ на території Білорусі та на чисельність і готовність самої білоруської армії, наразі є малоімовірним, тоді як перекидання сил із Росії до Білорусі не лишиться непоміченим²²²³. Однак у будь-якому разі реакція Європи на наявні виклики лишається доволі кволою, а з більшості питань досі немає єдності. Звідси, в плані оборонних і безпекових заходів, регіон Європи відзначається стратифікацією за географічним показником: ті держави, які ділять кордон із Росією та/або Білоруссю чи знаходяться по сусідству з тими країнами, що межують із Росією та/або Білоруссю (як-от держави Балтії та Північної Європи) вживають більш рішучих заходів, тоді як держави так званої “Старої Європи” (як-от Франція²⁴,

¹³ LB.ua. (2026, April 16). ЄС і НАТО сперечаються через озброєння Європи: хто контролюватиме трильйонні витрати. https://lb.ua/news/2026/04/16/732970_ies_nato_sperechayutsya_cherez.html

¹⁴ Ukrinform. (2026, May 16). Литва висловила протест Білорусі через новий інцидент із повітряними кулями та мігрантами.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4111273-litva-vislovila-protest-bilorusi-cerez-novij-incident-iz-povitranimi-kulami-ta-migrantami>

¹⁵ LB.ua. (2026, May 15). Литва викликала представника Білорусі через повітряні кулі й мігрантів.

https://lb.ua/world/2026/05/15/738370_litva_viklikala_predstavnika.html

¹⁶ РБК-Україна. (2026, May 15). У Литві оголосили повітряну тривогу та підняли винищувачі через запуск куль із Білорусі. <https://www.rbc.ua/rus/news/litvi-ogolosili-povitryanu-trivogu-ta-pidnyali-1779263748.html>

¹⁷ 24 Канал. (2026, May 14). Дрони над Латвією: чиї БПЛА залетіли на територію країни – деталі.

https://24tv.ua/droni-nad-latviiyevu-chiyi-bpla-zaletili-teritoriyu-krayini-detali_n3064630

¹⁸ Deutsche Welle. (2026, May 15). Сибіра: українські дрони потрапили в Латвію через російські системи РЕБ.

<https://www.dw.com/uk/sibiga-ukrainski-droni-potrapili-v-latviu-cerez-rosijski-sistemi-reb/a-77113702>

¹⁹ Факти ICTV. (2026, May 17). У Латвії оголошували тривогу та піднімали винищувачі НАТО через проліт дрона.

<https://fakty.com.ua/ua/svit/20260517-u-latvii-ogoloshuvay-tryvogu-ta-pidnimay-vynishchuvachi-nato-cherez-prolit-drona/>

²⁰ Час Дій. (2026, May 10). «Щось насувається»: Лукашенко переводить армію Білорусі у режим воєнного стану.

<https://chasdiy.org/society/schos-nasuvayetsya-lukashenko-perevodyt-armiyu-bilorusi-u-rezhym-voennogo-stanu-76047>

²¹ UNN. (2026, May 12). РФ готує нові операції з території Білорусі: Силам оборони доручено підготувати план реагування – Зеленський.

<https://unn.ua/news/rf-hotuie-novi-operatsii-z-terytorii-bilorusi-sylam-oborony-dorucheno-pidhotuvaty-plan-reahuvannia-zelenskyyi>

²² Ukrinform. (2026, May 18). Наступ з Білорусі: реальна загроза чи гібридна ілюзія.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/4115790-nastup-z-bilorusi-realna-zagroza-ci-gibridna-iluzia.html>

²³ УНІАН. (2026, May 19). Загроза з Білорусі: військовий експерт оцінив шанси нападу та наступ на Україну.

<https://www.unian.ua/war/zagroza-z-bilorusi-viyskoviy-ekspert-ociniv-shansi-napadu-ta-nastup-na-ukrajinu-13385589.html>

²⁴ TSN. (2026, April 3). Ще одна країна Європи екстрено готується до війни: запаси ракет збільшать у п'ятеро.

<https://tsn.ua/svit/shche-odna-krayina-yevropy-ekstreno-hotuyetsia-do-viyni-zapasy-raket-zbilshat-vpiatero-3055541.html>

Німеччина²⁵, Італія²⁶, група Бенілюкс²⁷), не стикаючись із безпосередньою загрозою вторгнення, не схильні вдаватися до оперативних рішень, надаючи перевагу радше довгостроковим заходам і часто зіштовхуючись із бюрократичними та політичними перешкодами. Таким чином, **з оборонно-безпекової точки зору, в разі потенційного нападу Росії та/або Білорусі на державу ЄС та/або НАТО Європа напевно опиниться в кризовій ситуації, не будучи при цьому спроможною виступити єдиним блоком і швидко мобілізувати необхідні для протидії ресурси.**

У разі ймовірно війни Росії та/або Білорусі проти Європи **актуальним буде питання ролі та місця США.** З огляду на чинні доктринальні засади, а саме Національна безпекова стратегія США та Національна оборонна стратегія США, роль Європи, у порівнянні з європейським вектором, який переслідувався за адміністрації Джозефа Байдена, зазнала кардинальних змін. Перш за все, йдеться про зміну пріоритетів у зовнішньополітичній орієнтації США: на першому місці знаходиться сфера безпосереднього впливу – Західна півкуля, тоді як союзницькі зобов'язання в Європі як безпеково гаранта були переглянуті. Так, аналітики Мюнхенської безпекової конференції прямо пишуть про «завершення епохи американської парасольки безпеки» в Європі: друга адміністрація Дональда Трампа чітко дає зрозуміти, що відповідальність за європейську безпеку мають нести самі європейські члени НАТО²⁸. Міністр оборони США Піт Гегсет у лютому 2025 року заявив, що гарантування безпеки Європи має стати пріоритетом для європейців, тоді як США радше виступатимуть арбітром, ніж гарантом, зменшуючи ступінь автоматичної залученості у разі кризи²⁹. Однак прямого виходу США із регіону, згідно із заявою держсекретаря Марко Рубіо під час виступу на Мюнхенській конференції 2026 року³⁰, не передбачається. Так, у новій стратегії ЄС прямо критикується як союзник, що не виконує своїх зобов'язань. Натомість, постулюється вимога, щоб європейські країни взяли на себе «основну відповідальність» за власну оборону, фактично ставлячи під сумнів традиційну модель всеосяжного американського захисту Європи.

Аналітичні звіти Мюнхенської конференції зазначають, що, незважаючи на 41-відсоткове зростання європейських оборонних бюджетів, кроки вважаються недостатніми, а **США дедалі більше заохочують не створення єдиної оборонної системи в межах ЄС, а збереження залежності від американських озброєнь** (F-35, Patriot тощо), що підсилює Вашингтон як постачальника, але не як безумовного «щита» НАТО. Але кейс війни з Іраном демонструє, що Вашингтон, у разі кризи, може змінити пріоритетність поставок, через що високий рівень залежності від імпорту озброєння із США не є наразі раціональною опцією для Європи. Тут варто зазначити, **що в рамках уже згадуваної дискусії/дилеми в Європі з приводу моделі модернізації/доозброєння (чи то на базі НАТО, то через закупівлі у США, чи то самостійно, в рамках ЄС), потенційним партнером, що спроможний посприяти оборонно-безпековій автономізації Європи, є Україна.** Так, у кінці квітня 2026 року було заявлено, що Україна погодилася механізм експорту власної зброї та

²⁵ Deutsche Welle. (2026, April 4). Як нова військова стратегія Німеччини змінює Бундесвер. <https://www.dw.com/uk/ak-nova-vijskova-strategia-nimeccini-zminue-bundesver/a-76902736>

²⁶ Defense Express. (2024, February 23). Італія оголосила плани на переозброєння: у переліку HIMARS, Leopard 2A8 та нова БМП замість Dardo. https://defence-ua.com/weapon_and_tech/italija_ogolosila_plani_na_pereozbrojennja_u_pereliku_himars_leopard_2a8_ta_nova_bmp_zamist_dardo-13206.html

²⁷ Європейська правда. (2026, March 17). Група країн НАТО розробляє новий механізм спільних закупівель озброєнь. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/03/17/7233390/>

²⁸ УНІАН. (2026, February 9). РФ може готувати нову війну проти країн Балтії або сусідів: що відомо. <https://www.unian.ua/world/rf-mozhe-gotuvati-novu-vijnu-proti-krajin-baltiji-abo-susidiv-shcho-vidomo-13281483.html>

²⁹ Час.Новини. (2026, February 9). РФ, ймовірно, готує війну проти країн Балтії або одного із сусідів – звіт Мюнхенської конференції. <https://chas.news/news/rf-ivovimo-gotue-viinu-proti-krain-baltii-abo-odnogo-iz-susidiv-zvit-myunhenskoj-konferentsii>

³⁰ U.S. Department of State. (2026, February). Secretary of State Marco Rubio at the Munich Security Conference. <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2026/02/secretary-of-state-marco-rubio-at-the-munich-security-conference>

готує запуск спеціальних угод із партнерами³¹. Зокрема йдеться про ініціативу **Drone Deals** - *спеціальні міждержавні угоди, які охоплюватимуть виробництво та постачання дронів, ракет, боєприпасів і військової техніки*. Однак як зазначає Володимир Зеленський у контексті експорту українських ракет “Фламінго”, вихід українського ВПК на ринок є не вигідним не лише для РФ, натякаючи на високий рівень конкуренції із західними партнерами³². Більш того, лишаючись провідним і єдиним гарантом євроатлантичної спільноти, США робить кроки, спираючись на авторитет, які, однак, дедалі дужче дестабілізують регіон і поглиблюють розбрат. Так, наприклад, адміністрація Трампа виключила перспективу членства України в НАТО, оскільки РФ заперечує відповідну обіцянку Альянсу. Фактично, це є сигналом того, що Сполучені Штати не відмовлятимуться нехтувати ключовими елементами європейської безпеки задля задоволення своїх національних інтересів. Черговим й актуальним свідченням цього є легітимізація режиму Лукашенка, яку Вашингтон розпочав на початку 2025 року³³. Ряд зустрічей білоруського керівництва з американським спецпосланцем, а також часткові послаблення санкцій (у калійній, фінансовій та авіа сферах) в обмін на звільнення політв'язнів передбачають одночасне зниження рівню залежності Білорусі від Росії та відновлення конструктивних відносин із Європою. Хоча, з безпеково-оборонної точки зору, такий сценарій є навіть сприятливим для Європи, оскільки зняття загрози наступу з боку Білорусі є бажаним для євроатлантичної спільноти в цілому. Проте це вкотре показує, що адміністрація Трампа нехтує позицією європейських партнерів, тим самим підриваючи статус ЄС як суб'єкта міжнародних відносин. І попри те, що наразі серед держав Європи немає консенсусу³⁴ з приводу відновлення контактів із Мінськом, той факт, що відбулася телефонна розмова між Еммануелем Макроном й Олександром Лукашенком³⁵ підтверджує ефективність американської кампанії з відновлення легітимності білоруського авторитарного режиму.

Таким чином, *аналіз актуальної оборонно-безпекової та стратегічної ситуації у Європі демонструє відсутність єдності з низки життєво необхідних питань, стратифікацію акторів за географічним фактором, а також наявність стратегічної невизначеності щодо безпекових гарантій із боку США та спроможності НАТО й Заходу в цілому забезпечити стабільність у регіоні в разі ймовірного наступу з боку Росії та/або Білорусі. Не володіючи достатнім рівнем потуги, Європа неспроможна самостійно виступити регіональним гарантом - на чому активно наполягають Сполучені Штати. Проте в той же час, Вашингтон створює додаткові перепони на шляху досягнення достатнього рівню стратегічної автономії та підриває й без того хитку позицію ЄС. З урахуванням цього, держави європейського регіону напевне зіштовхнуться з рядом системних проблем, коли постане прямо питання необхідності захищатися й протистояти ворогові. Найбільш критичним цей виклик є для держав Східного флангу НАТО – Польщі та Балтійським республік – та України. Відповідно, на тлі заяв і застережень про високий рівень загрози нападу РФ та/або РБ на Європу, країнам ЄС та НАТО варто проявити політичну волю та високий рівень союзницької консолідації задля прийняття нагальних рішень і вжиття термінових і вагомих заходів.*

³¹ АрміяInform. (2026, April 28). Експорт зброї буде реальним: Україна запускає нову модель співпраці з партнерами. <https://armyinform.com.ua/2026/04/28/eksport-zbroyi-bude-realnym-ukrayina-zapuskaye-novu-model-spivpraczi-z-partneramy/>

³² Радіо Свобода. (2026, May 5). «Дзюдо-стиль» Зеленського: що Україна може отримати від Drone Deals. <https://www.radiosvoboda.org/a/zelenskyi-dron-dil-drony-bezpilotnyky-zbroya-eksport-ssha-rakety/33750645.html>

³³ Європейська правда. (2025, February 19). Як адміністрація Трампа може допомогти режиму Лукашенка і навщо. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/02/19/7205398/>

³⁴ 24 Канал. (2026, April 6). Чому Трамп знімає санкції з режиму Лукашенка, але Європа не поспішає. https://24tv.ua/geopolitics/sanktsiyi-ssha-yes-proti-bilorusi-chomu-tramp-znimaye-navishho_n3044109

³⁵ Korrespondent.net. (2026, May 23). Макрон зателефонував Лукашенку вперше з 2022 року. <https://ua.korrespondent.net/world/4881091-makron-zatelefonuvav-lukashenku-vpershe-z-2022-roku>

Україна та Норвегія підписали декларацію про оборонне партнерство

14.04.2026

Прем'єр-міністр Йонас Гар Стьоре та президент Володимир Зеленський домовилися про зміцнення норвезько-українського співробітництва у сфері оборони та безпеки.

Як зазначено, Україна і Норвегія вживатимуть заходів для сприяння тіснішій співпраці між оборонними галузями двох країн з метою розробки нових технологій та нарощування обсягів виробництва.

Крім того, тепер у Норвегії стане можливим виробництво українських безпілотних літальних апаратів.

Після двосторонньої зустрічі Стьоре та Зеленський підписали спільну декларацію про зміцнення співпраці у сфері оборони та безпеки.

У декларації Норвегія, серед іншого, зобов'язується підтримувати виробництво дронів в Україні, а Україна зобов'язується ділитися з Норвегією отриманим досвідом, даними та іншими відомостями.

Згідно зі спільною декларацією, знання, які українські сили здобули на полі бою, також стануть у нагоді для подальшого розвитку норвезьких планів та заходів з підготовки до надзвичайних ситуацій.

Оборонні галузі Норвегії та України вже тісно співпрацюють, і лідери обох країн прагнуть розширити цю співпрацю.

[Європейська правда](#)

Прем'єрка Литви: зближення з Білоруссю можливе лише за умови доброї волі Мінська

22.04.2026

Прем'єр-міністерка Литви Інга Ругінене наголосила, що її країна не буде прагнути зближення з Білоруссю, доки Мінськ не продемонструє добру волю.

Ругінене заявила, що позиція її країни щодо Білорусії – чітка.

"Ми готові [до діалогу], просто хочемо бачити добру волю і з іншого боку", – сказала прем'єрка Литви.

Вона наголосила, що будь-яка нормалізація зв'язків із Мінськом не означатиме повернення до дружніх відносин.

"Ми не говоримо про відновлення таких відносин чи діалогу, які існували багато років тому, до війни. Ми говоримо про можливість нормалізації відносин шляхом обміну певними технічними деталями, як це роблять інші країни, але навіть це вимагає обставин та умов, які повинна виконати інша сторона", – сказала вона.

За її словами, Литва очікує від Мінська довгострокових рішень щодо контрабанди повітряних куль, нелегальної міграції та вантажівок, затриманих у Білорусі.

Варто зазначити, що нещодавно міністр закордонних справ Білорусі Максим Риженков заявив, що не бачить з боку Литви "жодної готовності" до діалогу з Білоруссю.

[Європейська правда](#)

Латвія передасть Україні додаткові бойові бронемашини CVR(T)

28.04.2026

Латвія вирішила передати Україні додаткові бойові бронемашини типу CVR(T). Як повідомляє "Європейська правда", про це оголосили у пресслужбі Міноборони Латвії.

28 квітня латвійський уряд підтримав проєкт постанови від Міноборони щодо передачі Україні додаткових бойових гусеничних бронемашин розвідки CVR(T), конкретну кількість не уточнюють.

"З огляду на поточні потреби ЗСУ, ми передамо Україні додаткові бойові гусеничні бронемашини розвідки CVR(T) для боротьби з російською агресією – і будемо продовжувати таку допомогу стільки, скільки буде необхідно", – зазначив міністр оборони Андріс Спрудс.

Про рішення повідомила також очільниця МЗС Байба Браже. "Ми продовжимо дбати про те, щоб Україна мала сильну позицію на полі бою, оскільки це наближає можливість досягнення миру за столом переговорів", – зазначила вона.

У Міноборони зазначили, що ця допомога Україні не погіршить ситуацію з операційними спроможностями латвійської армії.

Як нагадують, у 2025 році передана Латвією військова допомога Україні сягнула 0,3% її ВВП, а у 2026 році за планом становитиме 0,25% ВВП.

[Європейська правда](#)

Польща першою у ЄС підписала угоду про позику у межах програми переозброєння SAFE

08.05.2026

Польща 8 травня офіційно підписала угоду про позику на понад 40 млрд євро у межах програми ЄС з підтримки переозброєння SAFE – ставши першою з країн-членів, хто зробив це.

У п'ятницю 8 травня у Варшаві відбулося підписання польської угоди щодо участі у програмі ЄС SAFE, за якою країна зможе отримати до 43,7 млрд євро на оборонні витрати у формі позик з низьким відсотком.

Угоду з боку Польщі підписали міністри оборони та фінансів, з боку Брюсселя – єврокомісари з питань бюджету та оборони.

Польща стала першою із зацікавлених в участі 19 країн-членів, яким затвердили угоду. Наступною має стати Литва, куди єврокомісари вирушать одразу з Варшави.

Прем'єр-міністр Дональд Туск назвав підписання угоди знаковим моментом в історії Польщі та ЄС, і наголосив, що з цими коштами країна стане більш захищеною.

Спеціальна уповноважена уряду Польщі щодо програми SAFE Магдалена Собков'як-Чарнецька зазначила, що вже у найближчі дні планується підписання десятків контрактів на постачання озброєння і техніки.

Як повідомляли раніше, Польща розраховує отримати авансовий платіж у розмірі приблизно 6,5 млрд євро до кінця місяця. Виплата коштів залежить від завершення внутрішніх процедур у Єврокомісії.

[Європейська правда](#)

Угорщина вперше викликала російського посла через атаку РФ на Закарпаття

13.05.2026

Російський посол у четвер вранці повинен прибути "на килим" до МЗС Угорщини через повітряну атаку РФ на Закарпаття.

Мадяр виступив після першого засідання нового угорського уряду, на якому обговорювалась російська масована атака на Україну, у тому числі на Закарпатську область, що відбулась 13 травня.

"Уряд Угорщини рішуче засуджує російський напад на Закарпаття", – заявив Петер Мадяр.

Він повідомив, що міністерка закордонних справ Аніта Орбан викликала російського посла на зустріч у четвер об 11:30 у зв'язку з атакою дронів на Закарпаття.

Варто зазначити, попередник Аніти Орбан Петер Сійярто ніколи не викликав російського посла після атак РФ на Закарпаття, що було приводом для критики на його адресу з боку незалежних угорських медіа.

Аніта Орбан раніше заявила про "глибоке засудження" російської атаки та повідомила, що ситуацію обговорять на засіданні угорського уряду. Вона також розповіла, що уряду Угорщини відомо про п'ять ударів дронами.

Зокрема, за її словами, у Сваляві дрони завдали удару по трансформатору і залізничній станції, а в Ужгороді було пошкоджено промисловий об'єкт.

Міністр закордонних справ Андрій Сибіга звернув увагу, що нова очільниця МЗС Угорщини Аніта Орбан швидко відреагувала на російські удари по Україні 13 травня та подякував їй за це.

[Європейська правда](#)

Санду сподівається, що пропозиція Мерца не сповільнить рух Молдови до ЄС

21.05.2026

Президентка Молдови Мая Санду висловила сподівання, що пропозиція канцлера Німеччини Фрідріха Мерца щодо розширення ЄС не сповільнить рух Молдови до Європейського Союзу.

Нещодавно Мерц закликав лідерів ЄС обговорити створення нового статусу членства, яким країни-кандидати могли б користуватися до того, як стануть повноправними членами блоку.

Таке "асоційоване членство" потенційно могло б передбачати участь у засіданнях Європейської ради, місце в Єврокомісії, членство в Європейському парламенті без права голосу і навіть представництво в Суді ЄС.

Санду сподівається, що пропозиція Мерца не сповільнить зусилля Молдови з офіційного відкриття переговорів про вступ. "Ми сподіваємося, що найближчими тижнями ми побачимо рішення, офіційне рішення", – сказала вона.

Наголошуючи, що Молдова готова розпочати офіційні переговори, Санду назвала вступ до ЄС ключовим фактором довгострокової безпеки Молдови.

Вона додала, що інтеграція є "стратегією виживання як демократії", оскільки країна стикається з постійним тиском з боку Росії.

Як повідомляла "Європейська правда", канцлер Фрідріх Мерц виступив з ідеєю "асоційованого членства" у ЄС для України як тимчасового статусу, який частково "закриє" запит Києва на якнайшвидший вступ. Своє бачення він виклав у листі до інших європейських лідерів.

В Єврокомісії підтвердили, що "дійсно отримали лист від канцлера Мерца", та закликали до продовження дискусій щодо майбутнього розширення ЄС.

Президент України Володимир Зеленський неодноразово акцентував, що Україна не зацікавлена в неповному членстві в ЄС.

[Європейська правда](#)

Міністр оборони Швеції: українські пілоти вже навчаються на Gripen

28.05.2026

Навчання українських пілотів і технічного персоналу на шведських винищувачах Gripen вже ведеться і буде розширено цієї осені.

Йонсон назвав появу Gripen на озброєнні українських Збройних сил "новою главою в історії повітряної оборони України".

"Навчання українських пілотів та технічного персоналу вже триває і буде розширено восени цього року. Літаки Gripen C/D можуть бути сумісними з такими видами озброєння, як IRIS-T, AMRAAM та ракети великої дальності Meteor. Йдеться про літаки, озброєння, навички та технічне забезпечення", – зазначив міністр.

За його словами, Україна не просто отримує літаки, а "створює сучасні повітряні сили, здатні вести бойові дії, виживати та адаптуватися в найсуворіших умовах Європи".

"Коли будуть ухвалені необхідні рішення та отримані дозволи, поставки літаків Gripen C/D до України планується розпочати на початку наступного року", – поінформував Йонсон.

За його словами, мета полягає у якнайшвидшому зміцненні України зараз і створенні сучасних повітряних сил на найближчі десятиліття.

"Сильніші українські ВПС роблять Україну безпечнішою, Європу сильнішою, а простір для агресії Росії – меншим. Європейська країна, яка найкраще знає вимоги цієї війни, обрала шведський Gripen", – резюмував очільник шведського оборонного відомства.

Як відомо, 28 травня шведський прем'єр Ульф Крістерссон оголосив про майбутню передачу Україні 16 винищувачів Gripen, які були у використанні, і про плани продажу 20 нових літаків.

Президент Володимир Зеленський заявив, що Україна спрямує кошти, які отримає на оборону з фінансової допомоги Європейського Союзу на 90 млрд євро, зокрема, на закупівлю винищувачів Gripen у Швеції.

[Європейська правда](#)

■ **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Чи вдасться США та Китаю відбудувати біполярну американсько-китайсько систему міжнародних відносин на китайських умовах? Роль Росії в побудові американсько-китайської системи безпеки. Контури Триполярності та її сумнівне майбутнє**

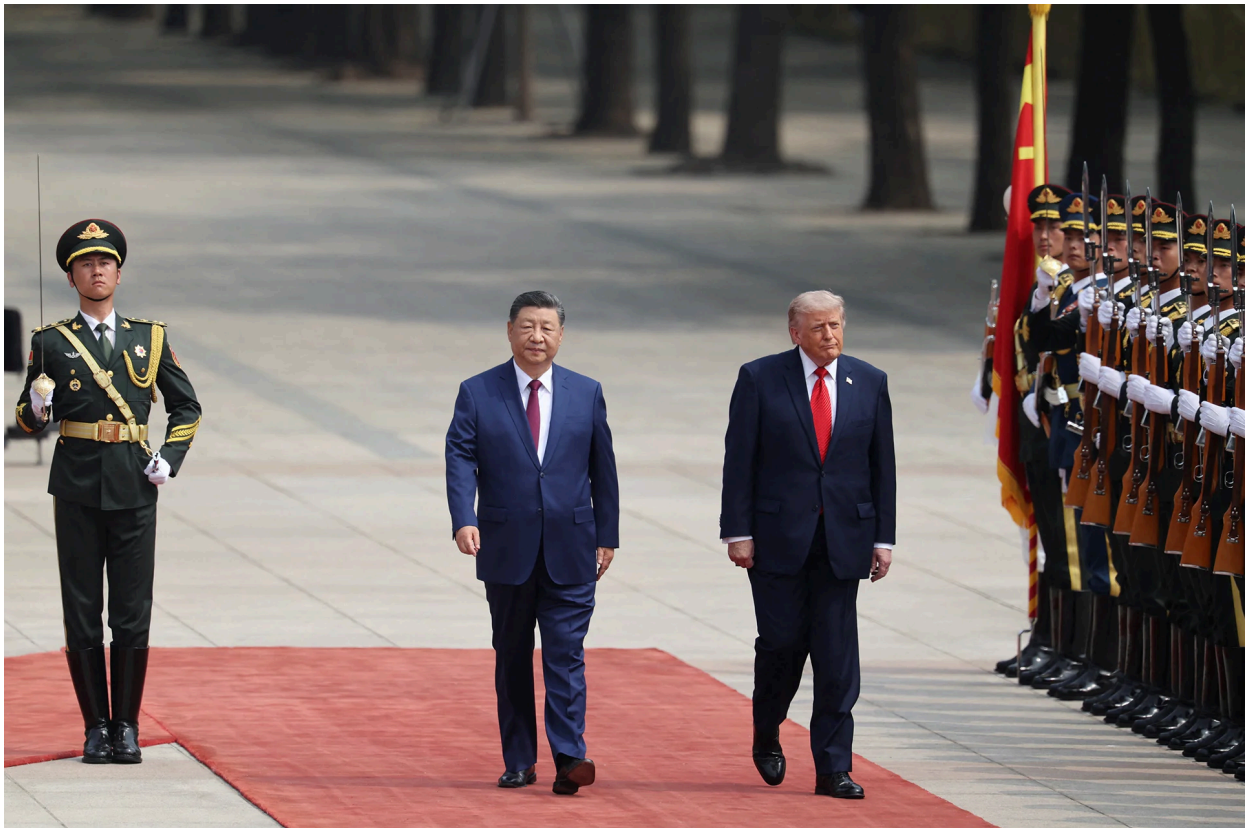

Фото: CFR

Дводенний державний візит глави США до Пекіну, що тривав із 13 по 15 травня 2026 року, став справжньою сенсацією³⁶ з огляду на такі моменти: системний характер протистояння цих двох акторів, їх приналежність до взаємовиключних безпекових архітектур (Індо-тихоокеанський регіон під безпековою парасолею США та Азійсько-тихоокеанський регіон під егідою Китаю), а також торговельні війни, що стали трендом у двосторонніх відносинах цих держав із поверненням Дональда Трампа в президентське крісло на початку 2025 року. Ця подія є знаковою ще й через ті переорієнтації, які відбулися в зовнішньополітичних доктринах і стратегіях США, як-от: зосередженість на Західній півкулі як “природній” сфері впливу, перегляд участі США у підтримці безпекової архітектури трансатлантичної спільноти, а також – **зміна “статусу”, що відводився КНР** у попередніх редакціях Національної безпекової стратегії (НБС) та Національної оборонної стратегії (НОС) США. Так, у редакціях НБС за 2025³⁷ рік та НОС за 2026³⁸ ідентифікація КНР відбувається в менш критичному тоні, так що Пекін тлумачиться не як “топ-1 загроза”, а як “суперник”, “конкурент”. До того ж, хоча курс на стримування КНР (у тому числі в ІТР) зберігає свою актуальність для адміністрації Трампа, акцент у американсько-китайських відносинах робиться на захисті інтересів

³⁶ Радіо Свобода. (2026, May 24). Візит Трампа до Китаю: чого досягли США і Сі Цзінпін – підсумки та аналіз. <https://www.radiosvoboda.org/a/vizyt-tramp-kytay-si-tzinpin-pidsumky-analiz/33757597.html>

³⁷ The White House. (2025). *National Security Strategy of the United States of America*. <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

³⁸ U.S. Department of War. (2026). *2026 National Defense Strategy of the United States of America*. <https://media.defense.gov/2026/Jan/23/2003864773/-1/-1/0/2026-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY.PDF>

США у сфері високих технологій і ланцюгів постачання³⁹. Звідси, особиста зустріч лідерів двох найпотужніших держав - з урахуванням вищевказаних моментів - актуалізували ту тему, яка вже тривалий час асоціюється з діадою “США-КНР”, а саме – **ПЕРЕФОРМАТУВАННЯ СВІТОПОРЯДКУ ШЛЯХОМ ВСТАНОВЛЕННЯ БІПОЛЯРНОЇ СИСТЕМИ**. У теорії міжнародних відносин, зокрема в працях Кеннета Волтца, саме біполярна модель визнається як найстабільніша. Обумовлюється це тим, що весь “тягар” щодо підтримання стабільності світопорядку та визначення “правил гри” лягає лише на двох гравців, що, у свою чергу, автоматично збільшує обсяг відповідальності та наслідків у разі системних криз⁴⁰. І як показав кейс Карибської кризи (1962)⁴¹, саме такий вид силового екілібріуму демонструє найбільший ступінь “стресостійкості” та відзначається рядом системних запобіжників Великої Війни. Однак у цьому контексті слід зазначити, що будь-яка видозміна глобального порядку можливо або внаслідок занепаду/послаблення гегемона, або появи серед множини акторів на міжнародній арені одразу двох сильних гравців, потуги яких (якщо й не однакові) не переважають значною мірою одна одну. Незалежно від того, яке тлумачення взяти за основу (*послаблення США* чи *піднесення КНР*), лишається актуальним питання – як відбудеться процес перерозподілу ролей у рамках чинного світопорядку: за результатом ескалації чи шляхом дипломатичного поділу сфери впливу.

Як зазначалося вище, США та КНР перебувають в стані торговельної війни з 2025 року, однак їхні двосторонні економічні відносини відзначаються певним ступенем **взаємозалежності**⁴². Так, торговельні обмеження, введені адміністрацією Трампа по відношенню до Пекіна, негативно вплинули на експортно-імпортні зв'язки між державами: за рік з початку тарифної ескалації вартість китайського експорту впала приблизно на 30%, тоді як імпорту – на понад 25%⁴³. Однак попри загальний спад у двосторонній торгівлі на 18,9% у порівнянні з 2024 роком, Сполучені Штати лишаються найбільшим торговельним партнером Китаю за підсумками 2025 року⁴⁴. Асиметрія в торговельних спеціалізаціях і експортно-імпортних товарних номенклатурах, що переважають у торговельних відносинах між США та КНР, частково обумовила відносно безпроблемну переорієнтацію на інші ринки⁴⁵. Проте є фактори, які й зумовлюють вищезгадану економічну взаємозалежність: рідкоземельні метали та продовольство з одного боку та сучасні технології та компоненти – з іншого⁴⁶. Саме ці товари стали об'єктом раунду перемовин у 2025 року, результатом яких стало досягнення в жовтні-листопаді 2025 року угоди щодо частково послаблення торговельних обмежень між США та КНР⁴⁷. Так, з боку КНР було вирішено призупинити широкі заходи з контролю за експортом рідкісних земель та критично важливих мінералів, скасувати чимало тарифів у відповідь, а також зобов'язався закуповувати великі партії

³⁹ Разумков центр. (2025). *Зовнішня політика України та безпека в Європі у 2024–2025 роках* (Національна безпека і оборона, №201–202). https://razumkov.org.ua/images/2026/04/20/NSD201-202_2025_ukr.pdf

⁴⁰ Stability of a bipolar world. (n.d.). In *Kenneth Waltz – Selected readings* [PDF]. University of Washington. https://faculty.washington.edu/caporaso/courses/203/readings/waltz_Stability_of_a_Bipol.pdf

⁴¹ John F. Kennedy Presidential Library and Museum. (n.d.). *Cuban Missile Crisis*. <https://www.jfklibrary.org/learn/about-jfk/jfk-in-history/cuban-missile-crisis>

⁴² Едельман, Д. Є. (2023). Геополітичне суперництво США та Китаю в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. *Економіка та суспільство*, 51. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6542>

⁴³ BBC News Україна. (2024, October 10). Як Китай став суперником США і чи можлива нова «холодна війна». <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cy41npy12y9o>

⁴⁴ А Бізнес. (2024, January 15). США залишаються найбільшим торговим партнером Китаю попри падіння торгівлі. <https://abiznes.com.ua/ssha-zalyshaiutsia-naybilshym-torhovym-partnerom-kytaiu-popry-padinnia-torhivli-8990/>

⁴⁵ iPress.ua. (2024, January 25). Експорт США та Китаю досяг рекордних показників – FT. https://ipress.ua/news/eksport_ssha_ta_kytayu_dosyag_rekordnyh_pokaznykiv_ft_383922.html

⁴⁶ Главком. (2025, December 29). Конгресмени у США прогнозують різке погіршення відносин із Китаєм у 2026 році. <https://glavcom.ua/world/world-politics/konhresmeni-u-ssha-prohnozujut-rizke-pohirshennja-vidnosin-iz-kitajem-u-2026-rotsi-1-095351.html>

⁴⁷ The White House. (2025, November). *Fact sheet: President Donald J. Trump strikes deal on economic and trade relations with China*. <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/11/fact-sheet-president-donald-j-trump-strikes-deal-on-economic-and-trade-relations-with-china/>

американської сої та інших сільськогосподарських товарів. Натомість США погодилися зменшити сукупні мита, введені «для обмеження потоків фентанілу», на 10 процентних пунктів, продовжити дію деяких винятків із мит до кінця 2026 року (у тому числі товари з галузі “хай-тек”) та тимчасово призупинити посилення експортного контролю щодо кінцевих споживачів і санкцій, пов’язаних із суднобудуванням. Встановлене таким чином “перемир’я” у торговельній війні показало а) взаємозалежність економік цих двох держав; б) перевага діалогу над конфронтаційною логікою.

Проте за результатами зустрічі Сі Цзіньпіна та Дональда Трампа в Пекіні (13-15 травня 2026) можна виокремити ще один тренд в американсько-китайському діалозі на даному етапі – **усвідомлення того, що ця взаємозалежність може бути використана в якості інструменту тиску/ “зброї”⁴⁸ проти одне одного.** Про це свідчить той факт, що попри гучні заяви з боку Білого дому ще в жовтні-листопаді 2025 з приводу підготовки чергової “великої угоди”, **ніяких нових значущих домовленостей із приводу зняття тарифних обмежень між двома сторонами укладено не було**⁴⁹. Окрім того, під час перемовин було продемонстровано кардинальні розходження в підходах і баченнях Китаєм і Сполученими Штатами пріоритетів у гармонізації торговельних відносин: якщо Дональд Трамп акцентував на досягненні швидких практичних результатів, Сі Цзіньпін говорив саме про довгострокову стабілізацію відносин⁵⁰. Звідси, можна зробити висновок, що сенсаційна зустріч цих двох керівників, з точки зору економіки та торгівлі, мала радше символічний характер і черговий раз підкреслила, що хоч сторони й не зацікавлені у конфронтації, однак у діалозі між Вашингтоном і Пекіном панує логіка системного протистояння, відповідно до чого досягнення консенсусу є не лише вартісним, але й, як правило, не завжди й доцільним.

В ідеологічному та геостратегічному вимірах між США та КНР теж перебувають в умовах системного протистояння, оскільки розбіжності в поглядах обох акторів щодо вигляду світового порядку та їхніх місця та ролі в ньому кардинально різняться. Так, китайська модель глобального врегулювання та розвитку, станом на зараз, має суто декларативно-маніфестаційний характер із чітко вираженою претензією на лідерство. У якості доказу до цієї тези можуть слугувати принципи та ідеї, покладені в основу діяльності групи БРІКС+. Позбавлені конкретних планів дій, ці положення апелюють до переформатування чинного світоустрою на більш справедливий лад і підкреслюють регіональну самобутність держав-представниць Глобального Півдня. На практиці, кооперація між державами-учасниками зводиться переважно до реалізації низки інтеррегіональних проєктів/ініціатив, які за своїм характером належать до так званої “низької політики”, тобто до тих міжнародних проблем/викликів, які стосуються більшості держав світу й тому вироблення консенсусу не є “дорогою” опцією для урядів відповідних країн⁵¹. Проте, наприклад, найамбітніші задачі, як-от курс на дедоларизацію та позбавлення диктату США в економічно-фінансовій площині, досі не є втілені у життя і їх розмах (наприклад, кейс Нового індустріального банку розвитку) не є співмірним параметрам чинної нормативної архітектури світоустрою⁵². У контексті “Один Пояс – Один Шлях” – інтеррегіональна ініціатива, що перетворилася на “велику стратегію” Пекіну – китайська візія глобального врегулювання не сприймається регіональними гравцями (Південно-Східна, Південна та Східна Азія) одностайно як прийнятний проєкт⁵³. Так, у 2025 році відбувся перегляд характеру ініціатив в рамках “Пояс-Шлях”, що не в останню чергу було зумовлено потребою підняття престижу, підваженого так званою

⁴⁸ РБК-Україна. (2025, August 30). Торгова війна на паузі: чи дійшли згоди Трамп і Сі. <https://www.rbc.ua/rus/news/torgova-viyna-pauzi-chi-diyshli-zgodi-tramp-i-si>

⁴⁹ РБК-Україна. (2026, May 10). Трамп «залишає» Китай: ЗМІ підбили підсумки нової торгової угоди. <https://www.rbc.ua/rus/news/tramp-zalishae-kitay-zmi-pidbili-pidsumki-1778851738.html>

⁵⁰ Там же

⁵¹ New Development Bank. (n.d.). *Projects*. <https://www.ndb.int/projects/>

⁵² TASS. (2024, January 5). Russia’s trade with BRICS countries exceeds \$230 bln in 2023. <https://tass.com/economy/1713599>

⁵³ Ujvari, B. (2019). *The Belt and Road Initiative — the ASEAN Perspective*. <https://www.jstor.org/stable/resrep21387>

“борговою дипломатією”⁵⁴. Звідси, видно, що китайський вектор до досягнення лідерства відзначається перевагою мультилатеральної співпраці та, водночас, уникненням укладення мережі союзів. Таким чином, китайська модель має радше економічний і декларативний характер. На противагу цьому ідея “Рах Амеріcana” базується на прагненні, готовності та спроможності США брати на себе відповідальність за відстоювання своїх інтересів у практично будь-якій точці земної кулі та надавати безпекові гарантії розгалуженій мережі союзників (зокрема, в Європі та Східній Азії). Попри дискусії щодо занепаду та структурної кризи трансатлантичної безпекової архітектури та поняття “Заходу” як такого, що активізувалися з приходом до влади адміністрації Дональда Трампа, на міжнародній арені немає більше аналогів такого типу безпеково-ідеологічного кластеру держав, де б спільні цінності поділялися такою мірою, що ключові поняття та ідеї були вкорінені в політичні культури відповідних акторів. Варто, однак, зазначити, що тиск Трампа на НАТО та Європу аби ці організації брали на себе відчутно більший безпеково-оборонний “тягар” (вимога щодо підвищення витрат на оборону членами Альянсу до 5% ВВП)⁵⁵ напевно дестабілізує єдність союзу, внаслідок чого державам-учасникам приходить діяти реактивно, залежно від постійних змін системного балансу сил, та виходити з умов “стратегічної невизначеності”. Ті ж самі опасіння є релевантними й щодо безпекової архітектури в Східній Азії, а саме - гарантії Тайваню. Під час зустрічі Дональда Трампа з Сі Цінпінгом лідером США були зроблені нечіткі, двоякі заяви з приводу дотримання Сполученими Штатами своїх зобов'язань перед Тайбеєм. Так, був поданий сигнал, що Вашингтон не зацікавлений у втягуванні наразі в новий конфлікт, який стане результатом того, що “хтось проголосить незалежність”. Справді, згідно з результатами найсвіжіших соціальних опитувань на Тайвані, понад 50% респондентів висловлюються за проголошення незалежності⁵⁶. Проте цю заяву Трампа можна сприймати й інакше, хоча сам президент США і держсекретар Марко Рубіо підкреслюють, що політика США щодо Тайваню не зазнала коректив⁵⁷. Сам факт, що реалізація безпекових зобов'язань супроводжується певними застереженнями, а також розігрування відтермінування поставок озброєння до Тайваню як політично перемовної карти, може бути прийнята та розцінена Пекіном як “пасування” з боку Вашингтону або ж непрямо вплинути на прийняття певних зовнішньополітичних рішень щодо потенційної воєнної ескалації в майбутньому⁵⁸. Однак в цілому, якщо підсумовувати, проекція сили США (у першу чергу при вимірюванні кількості іноземних військових баз⁵⁹ і витрат на оборону⁶⁰) у порівнянні з аналогічними параметрами КНР беззаперечно займає лідерські позиції на міжнародній арені. Навіть попри тренд в американській зовнішньополітичній стратегії на скорочення зобов'язань, кейси Венесуели та Ірану свідчать про а) спроможність Сполучених Штатів захищати свої інтереси у тих регіонах, які трактуються як американські сфери впливу; б) відсутність потуги, яка могла б кинути виклик у відповідь на подібні ініціативи з боку США (що у випадку Венесуели, що Ірану міжнародна спільнота, в тому числі КНР, обмежилася винятково декларативним засудженням і критикою. Особливо цікавою є війна США та Ізраїлю проти Ірану, оскільки перебої в інфраструктурі Ормузької протоки

⁵⁴ Atlas Institute for International Affairs. (2023). *China's strategic shift to “small and beautiful” (xiao er mei) projects*. <https://atlasinstitute.org/chinas-strategic-shift-to-small-and-beautiful-xiao-er-mei-projects/>

⁵⁵ Understanding NATO's burden-sharing debate. (2025, May 6). *Small Wars Journal*. <https://smallwarsjournal.com/2025/05/06/understanding-natos-burden-sharing-debate/>

⁵⁶ Taiwanese Public Opinion Foundation. (2025, February 14). *Taiwanese preferences on political future* (Special report). <https://www.tpof.org/wp-content/uploads/2025/02/20250214-TPOF-Special-Report-Taiwanese-Preferences-on-Political-Future.pdf>

⁵⁷ Українська правда. (2026, May 15). Трамп застеріг Тайвань від проголошення незалежності: хоче, щоб Китай заспокоївся. <https://www.pravda.com.ua/news/2026/05/15/8034903/>

⁵⁸ TSN. (2026, May 22). Після зустрічі із Сі Трамп несподівано висловився про незалежність Тайваню. <https://tsn.ua/politika/pislia-zustrichi-iz-si-tramp-nespodivano-vyslovyyvsia-pro-nezaleznist-tayvanu-3084827.html>

⁵⁹ Visual Capitalist. (2023). *Mapped: Every known U.S. military base overseas*. <https://www.visualcapitalist.com/mapped-every-known-u-s-military-base-overseas/>

⁶⁰ Statista. (2025). *Countries with the highest military spending worldwide*. <https://www.statista.com/statistics/262742/countries-with-the-highest-military-spending/>

напряму несе збитки Китаю, проте останній не в змозі вжити якихось рішучих заходів аби перевернути “гру” на свою користь і поготів – вдатися до дзеркальних дій⁶¹.

У діаді “США-КНР” варто приділити увагу також і РФ, в стратегічному мисленні якої ще з 2000-х рр.⁶² є виразним закріплення за собою статусу одного з ключових полюсів сили⁶³ та/або принаймні гегемонії над Євразійським простором. Згідно з оцінками SWP⁶⁴ Geopolitical Monitor⁶⁵, російські еліти мають стале уявлення про РФ як «невідворотно велику державу», яку треба визнавати на рівні США і КНР, незалежно від реальних економічних показників. Однак якщо поглянути на тренди в зовнішньополітичній діяльності Росії, можна відстежити ряд факторів, які унеможливають перехід РФ до розряду “системних полюсів сили”. Перш за все, йдеться про військову потугу. Попри значну чисельність (указ Володимира Путіна від 4 березня 2026 щодо збільшення штатної чисельності ЗС РФ до 2 391 770 осіб⁶⁶), армія РФ несе відчутні втрати в Україні, не досягаючи при цьому вагомих досягнень у просуванні вглиб українських територій⁶⁷. Окрім того, дедалі частіші та більш ефективні удари по стратегічних (у тому числі – індустріальних) пунктах на території РФ мають далекосяжні дестабілізаційні наслідки – як економічні, так і соціологічні: неспроможність Кремля захистити власне населення підриває тривалий соціальний контракт, за яким населення, в обмін на спокійне життя, не втручалось в політичні справи. Особливо промовисто це є в контексті цьогорічного Параду Перемоги, який пройшов із небаченими досі безпековими заходами (включно з рішенням не виставляти на парад військову техніку) через загрозу обстрілів українськими БПЛА⁶⁸. По-друге, як показав вже згадуваний цьогорічний Парад Перемоги дипломатична ізоляція РФ поглибилася. У цьому контексті цікавим видається кейс Китаю, адже саме двостороннім відносинам між цими державами приписують в ЗМІ союзницький формат. Так, замість урядової делегації, як минулого року, на параді були присутні лише представники китайського посольства в Москві. До того ж, як зазначає Financial Times, Сі Цзіньпін під час перемовин із Дональдом Трампом зазначив, що в результаті Володимир Путін може пошкодувати за те, що розпочав війну проти України - однак цей матеріал посилається на анонімні свідчення учасників цього саміту⁶⁹. Але ці моменти свідчать про те, що ступінь підтримки Пекіном Кремля напряму залежить від зовнішніх обставин, а не визначається згідно з договірними рамками. Однак між сторонами встановлено стратегічне партнерство, співпраця в рамках якого й далі розвивається - про що було повідомлено за результатами зустрічі між Володимиром Путіним і Сі Цзіньпіном⁷⁰. Хоча було укладено понад 40 угод про співпрацю в різних секторах, найбільш виразним російсько-китайський діалог є якраз у дипломатичній/політичній та

⁶¹ The Diplomat. (2025, June). War in Iran: China’s short- and long-term strategic calculations.

<https://thediplomat.com/2025/06/war-in-iran-chinas-short-and-long-term-strategic-calculations/>

⁶² Putin, V. (2007, February 10). *Speech at the 43rd Munich Conference on Security Policy*. Munich Security Conference.

<https://securityconference.org/en/publications/books/selected-key-speeches-volume-i/2000-2009/speech-vladimir-putin-2007/>

⁶³ Министерство иностранных дел Российской Федерации. (2023, March 31). Концепция внешней политики Российской Федерации. https://mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1860586/

⁶⁴ Stiftung Wissenschaft und Politik. (2023). *Multipolarities: The world order visions of “others”*.

<https://www.swp-berlin.org/publikation/multipolarities-the-world-order-visions-of-others>

⁶⁵ Geopolitical Monitor. (2023). The brave old world of Russia’s foreign policy concept.

<https://www.geopoliticalmonitor.com/the-brave-old-world-of-russias-foreign-policy-concept/>

⁶⁶ Суспільне Новини. (2024, August 5). Путін збільшив штатну чисельність армії РФ.

<https://suspilne.media/1255408-putin-zbilsiv-statnu-ciselnist-armii-rf/>

⁶⁷ РБК-Україна. (2026). ЗСУ перейшли в контратаки та досягли найбільших успіхів із початку року.

<https://www.rbc.ua/rus/news/zsu-pereyshli-kontrataki-ta-dosyagli-naybilshih-1779353092.html>

⁶⁸ 24 Канал. (2026, May 10). Москва, парад 9 травня: WSJ пояснили, чому Захід показав успіх.

https://24tv.ua/geopolitics/moskva-parad-9-travnja-wsj-poyasnili-chomu-zahid-pokazav-uspih_n3065392

⁶⁹ Європейська правда. (2026, May 19). FT: Сі сказав Трампу, що Путін може пошкодувати про вторгнення в Україну.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/05/19/7237835/>

⁷⁰ Новинарня. (2026, May 20). Результати візиту Путіна до Китаю: 40 документів, просування багатополарності. А як щодо війни проти України?

<https://novynarnia.com/2026/05/20/rezultaty-vizytu-putina-do-kytayu-40-dokumentiv-prosuvannya-bagatopolarnosti-a-yak-shcho-vo-vijny-proty-ukrayiny/>

військово-технологічній сферах⁷¹. Що ж стосується, наприклад, економічних відносин, то вони відзначаються доволі низькими показниками, їх стан залежить від цін на нафтопродукти та посилення санкційного режиму проти РФ, а також має помітний асиметричний характер: основу російського експорту до КНР становлять нафта, газ, вугілля й метали, тоді як китайський експорт до РФ – це переважно автомобілі, промислове обладнання, електроніка, споживчі товари⁷². Звідси, сама специфіка кооперації між РФ та КНР має радше ситуативний дипломатичний характер, однак із достатньо високим рівнем військової кооперації. Однак говорити про окремих “поліс сили” у якості тандему/союзу між Росією та Китаєм немає підстав. По-третє, кейс Нагорнокарабаського конфлікту продемонстрував країнам-членам ОДКБ та пострадянського простору загалом, що Росія не є надійним союзником і її безпекові гарантії мають радше декларативний характер і їхня реалізація напряму залежить внутрішньо- та зовнішньополітичної ситуації навколо Кремля⁷³. В результаті, Азербайджан фактично здобув перемогу в цьому конфлікті, а відповідальність за формальне завершення війни та врегулювання вірменсько-азербайджанських відносин взяла на себе адміністрація Дональда Трампа⁷⁴. Звичайно, можна навести ще кілька параметрів, які вказують на неспроможність РФ дійсно виступати в якості окремого силового поліусу на рівні з США та КНР, однак ці три фактори уже свідчать про недостатність потенціалу та наявність низки стримувальних системних факторів.

Отже, поверховий аналіз позицій США й КНР та їх візій щодо моделі світоустрою та глобального врегулювання дає підстави стверджувати, що **ФОРМУВАННЯ БІПОЛЯРОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ШЛЯХОМ ДИПЛОМАТИЧНОГО ПЕРЕРОЗПОДІЛУ СФЕР ВПЛИВУ Є МАЛОЙМОВІРНИМ ЧЕРЕЗ СУПЕРЕЧЛИВІ ІНТЕРЕСИ СТОРІН ТА ВИСОКИЙ РІВЕНЬ АМБІЦІЙ**. У свою чергу, перерозподіл балансу сил військовим, конфронтаційним шляхом теж не є ймовірним хоча б з огляду на нещодавній саміт у Пекіні, де сторони висловилися за небажання загострювати діалог. Проте не варто виключати варіанту, де Китай дедалі дужче наростить свою потугу на тлі подальшого послаблення США, проте наразі прогнозувати/робити якісь висновки зарано. **А що стосується ролі та місця РФ в альтернативних проєктах світоустрою, її потуга – принаймні наразі – внаслідок її невідповідності ряду важливих параметрів – недостатня для того аби претендувати на статус окремого поліусу сили, співмірного за впливовістю з КНР та США.**

⁷¹ PRISM UA. (2026). Вісь “Росія-Білорусь-Китай”: стан відносин і перспективи розвитку. <http://prismua.org/234562-2/>

⁷² УНІАН. (2026, January 15). Росія і Китай: торгівля, Москва стає все більш залежною від Пекіна. <https://www.unian.ua/economics/other/rosiya-i-kitay-torgivlya-moskva-staye-vse-bilsh-zaleznoyu-vid-pekina-13197087.html>

⁷³ Georgetown Journal of International Affairs. (2022). The Collective Security Treaty Organization: A lifeless shambling alliance. <https://gjaia.georgetown.edu/global-governance/the-collective-security-treaty-organization-a-lifeless-shambling-alliance/>

⁷⁴ НВ. (2025). Азербайджан і Вірменія підписали мирний договір у Білому домі — Трамп. <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/azerbaydzhan-i-vironeniya-pidpisali-mirniy-dogovir-u-bilomu-domi-tramp-50535840.html>

Україна - Сирія - Туреччина

Міністри закордонних справ України, Сирії та Туреччини провели тристоронні переговори

05.04.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "У Дамаску, разом із моїми колегами — Асаадом Хасаном аш-Шейбані та Хаканом Фіданом — ми провели зустріч у новому тристоронньому форматі Україна–Сирія–Туреччина.

Ми погодилися, що сьогоднішній історичний візит Президента Володимира Зеленського до Сирії та переговори з Президентом Сирії Ахмадом аш-Шараа є знаковими для всіх наших країн.

Ми провели змістовний обмін думками щодо безпеки, яка залишається ключовим питанням порядку денного як для Європи, так і для Близького Сходу. Безпека є неподільною, а стабільність в одному регіоні безпосередньо впливає на інший. Посилення координації та спільних зусиль є необхідним.

Ми також зосередилися на логістиці та безпеці торговельних і морських маршрутів — критично важливих для глобальних ланцюгів постачання та продовольчої безпеки. Ми погодилися, що забезпечення їхньої стійкості є спільним пріоритетом.

Наші переговори також охопили ширші регіональні та міжнародні події, а також можливості для спільних ініціатив у сферах безпеки, економіки та гуманітарної співпраці.

Я поінформував своїх колег про стан мирних зусиль і ситуацію на полі бою.

Україна залишається відданою розбудові партнерств, що зміцнюють стабільність, розширюють співпрацю та сприяють досягненню тривалого миру й глобальної безпеки."

[МЗС України](#)

Україна - ОБСЄ

Андрій Сибіга провів зустріч з Генеральним секретарем ОБСЄ Ферідунном Сінірліоглу

19.04.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Під час моєї зустрічі з Генеральним секретарем ОБСЄ Ферідунном Сінірліоглу в Анталії ми обговорили зусилля, спрямовані на припинення війни та відновлення тривалого миру.

Росія порушила всі десять положень Гельсінських угод, і надзвичайно важливо, щоб механізми ОБСЄ сприяли притягненню Росії до відповідальності за скоєні нею злочини".

[МЗС України](#)

Україна - Канада

**Андрій Сибіга провів зустріч з міністеркою закордонних справ Канади Анітою Ананд
04.05.2026**

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я провів змістовну зустріч зі своєю канадською подругою та колегою Анітою Ананд на полях Саміту Європейської політичної спільноти в Єревані.

Я висловив вдячність Канаді за її підтримку, зокрема за внесок у ініціативу PURL та продовження військової допомоги.

Також я подякував Канаді за її лідерство у допомозі Україні цієї зими. Підтримка Канади була своєчасною та вкрай важливою, насамперед для наших військових і місцевих громад.

Ми також обговорили майбутню зустріч високого рівня щодо повернення українських дітей, яка відбудеться 11 травня в Брюсселі. Повернення наших дітей залишається пріоритетом і спільною гуманітарною відповідальністю. Роль і лідерство Канади тут є надзвичайно важливими.

Я також поінформував свою колегу про ситуацію на полі бою, поточні мирні зусилля та подальші кроки України на шляху до вступу в ЄС. Україна залишається зосередженою на зміцненні безпеки, впровадженні реформ і просуванні до повноправного членства в ЄС.

Вдячний Канаді за постійну турботу та підтримку української громади. Ваша солідарність справді має значення".

[МЗС України](#)

Україна - НАТО

**Андрій Сибіга провів зустріч з Генеральним секретарем НАТО Марком Рютте
21.05.2026**

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Після прибуття на міністерську зустріч НАТО в Гельсінгборзі я провів змістовні переговори з Генеральним секретарем НАТО Марком Рютте.

Я поінформував Генерального секретаря про посилення загроз з боку Росії для України та ширшого європейського регіону з території Білорусі.

Нам потрібне сильне колективне стримування, щоб запобігти помилковим рішенням режимів у Москві та Мінську.

Ми також обговорили останню динаміку на полі бою, надзвичайно успішні українські далекобійні санкції проти Росії та необхідність подальшого розвитку ініціативи PURL.

Окрему увагу приділили мирним зусиллям та ролі Європи. Для просування дипломатичних зусиль критично важливо зберігати тиск на Москву. Я наголосив, що жодного послаблення санкцій бути не може.

Я подякував Генеральному секретарю за його вагомую роботу зі зміцнення НАТО та непохитну підтримку України".

[МЗС України](#)

Україна - Африка

**Андрій Сибіга на форумі “Україна - Африка: Минуле, сучасне і майбутнє взаємин”
окреслив стратегічну рамку розвитку відносин із країнами континенту
26.05.2026**

У вівторок, 26 травня, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга взяв участь у форумі “Україна - Африка: Минуле, сучасне і майбутнє взаємин”, який відбувся з нагоди Дня Африки у приміщенні Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка при МЗС.

У форумі також взяли участь заступниця керівника Офісу Президента України Ірина Мудра, секретар Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими та бригадний генерал Дмитро Усов, заступник міністра освіти і науки Микола Трофименко, заступниця міністра охорони здоров'я Марина Слободніченко, заступник міністра економіки, довілля та сільського господарства Денис Башлик, заступниця міністра культури з питань європейської інтеграції Наталія Мовшович, державний секретар МЗС Олександр Карасевич, а також президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков, президент ГО “Африканська рада в Україні” Діалло Ісса Садіо та представники дипломатичного корпусу.

Андрій Сибіга зауважив, що День Африки є світовим символом перемоги над колоніалізмом та єдності народів континенту.

“Для України День Африки має особливий сенс. Ми самі просто зараз виборюємо право на своє вільне майбутнє проти неокolonіальної агресії. Ми як ніхто розуміємо цінність справжнього суверенітету та справедливості”, - наголосив міністр та підкреслив важливість голосу Африки у мирних зусиллях.

Андрій Сибіга закликав до спільної боротьби з російським впливом і дезінформацією на континенті. Як приклад загрози, що безпосередньо впливає на безпеку громадян африканських країн, міністр навів незаконне вербування найманців, часто — обманним шляхом.

“Ця практика має бути зупинена. Йдеться про порятунок життів”, - додав він.

За словами міністра, ХХІ століття — без перебільшення століття Африки, а той, хто продовжує дивитися на континент крізь застарілі стереотипи, приречений програти майбутнє.

“Африка сьогодні — це динаміка. Це понад 4% щорічного економічного зростання. Це колосальні природні ресурси, необхідні для глобального технологічного переходу. Але

найголовніше — це людський капітал”, - додав міністр, зазначивши, що Україна прагне бути надійним, передбачуваним та вигідним партнером у часи «Африканського Відродження».

Глава МЗС зауважив, що Президент України Володимир Зеленський відкритий до зустрічей з африканськими лідерами та до діалогу з Африканським союзом.

Торкаючись теми давніх історичних зв'язків між Україною та державами континенту, Андрій Сибіга нагадав, що вже сто років тому уряд Української Директорії на чолі з Головним Отаманом Симоном Петлюрою зробив перший крок, ініціювавши встановлення відносин з Абіссинією (сучасною Ефіопією).

Він також підкреслив, що в другій половині ХХ століття саме українські інженери, будівельники й науковці закладали промисловий та енергетичний фундамент багатьох африканських країн.

“Наш спільний спадок зафіксований у бетоні та металі стратегічних об'єктів: від Асуанської ГЕС в Єгипті до металургійного гіганта в Аджакуті в Нігерії, об'єктів в Алжирі, Марокко, Анголі та Мозамбіку”, - додав глава МЗС.

Міністр зауважив, що Україна прагне збільшити товарообіг із країнами Африки та перевищити довоєнний показник у 6,7 млрд доларів. У цьому контексті триває безпрецедентне дипломатичне розширення: за останні роки відкрито 8 нових посольств на континенті, а кількість дипломатичних місій зросла до 18. Також планується відкриття посольства в Замбії та генерального консульства в Кейптауні.

“Україна розглядає Африку не як об'єкт допомоги, а як рівноправного, сильного суб'єкта глобальної політики. Ми йдемо на континент як «провайдер» і партнер готових, високотехнологічних рішень. Африка цінує силу, технології та реальну присутність — і саме це ми маємо на меті забезпечувати. Взаємна вигода має бути в центрі наших відносин у всіх сферах”, - зауважив глава МЗС.

Андрій Сибіга окреслив чітку стратегічну рамку: «Україна — стратегічний партнер для сталого розвитку Африки — 2063» (такою є назва стратегічної програми Африканського Союзу), яка наповнюється конкретним економічним змістом через концепцію «трьох стовпів».

Перший. Україна трансформує свою роль із простого експортера зернових на архітектора та гаранта продовольчої безпеки. Україна готова ділитися сучасними агротехнологіями, долучатися до модернізації портової та залізничної інфраструктури, будівництва сучасних автошляхів і систем сталого енергозабезпечення.

Другий. Україна володіє унікальним досвідом протидії сучасним загрозам, здобутим у реальних бойових умовах, і готова ділитися експертизою щодо використання та нейтралізації дронів, систем РЕБ і посилення кібербезпеки.

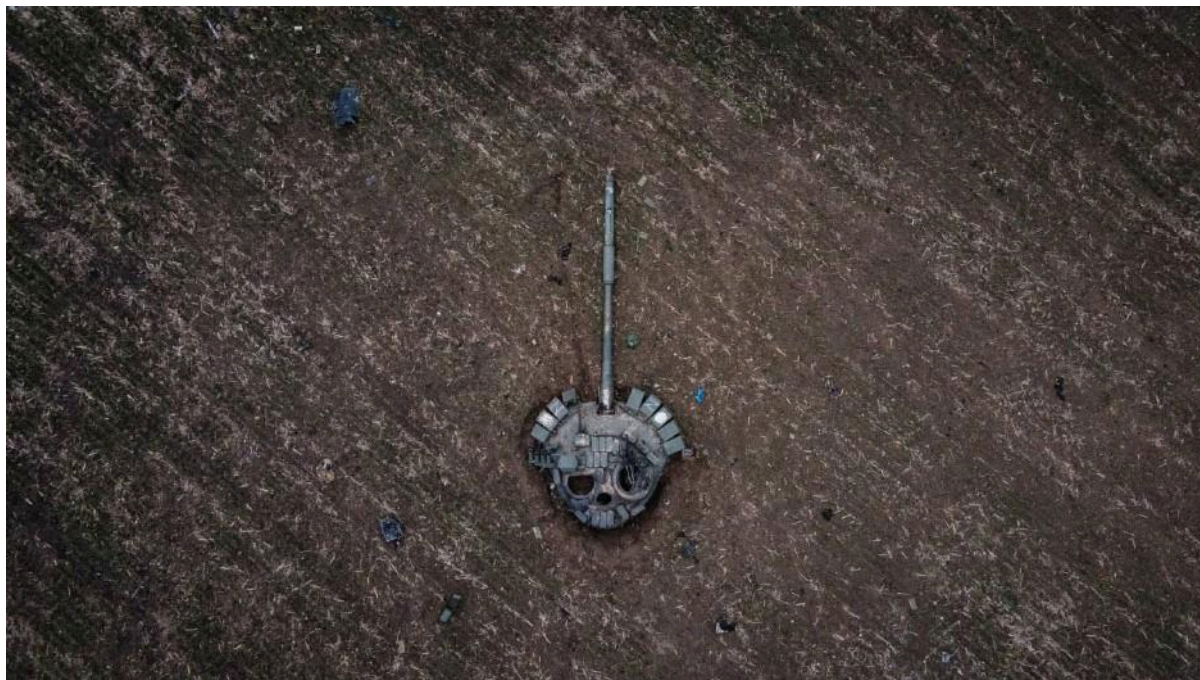
“Разом із партнерами ми ініціюємо створення регіонального кіберальянсу та спільного з європейськими колегами центру моніторингу російського впливу та боротьби з дезінформацією. Ми маємо очистити інформаційний простір від маніпуляцій агресора”, - наголосив Андрій Сибіга.

Третій. Україна пропонує експорт готових рішень для цифровізації державних послуг на основі «Дії» та цілеспрямовано консолідує українські ВНЗ, щоб спільно готувати кадри.

Андрій Сибіга зазначив, що покладатися виключно на ресурси інших означає ставати залежним. Саме тому українська сторона готова робити конкретний внесок у зміцнення самодостатності африканських держав.

“Африка — це не про благодійність чи гуманітарні дотації. Це про стратегічний, взаємовигідний прагматизм на рівних. Україна входить на цей ринок як сильний, надійний та високотехнологічний партнер. Разом ми здатні побудувати абсолютно новий простір безпеки та розвитку”, - зауважив він.

Перебіг російсько-української війни

Джерело: Армія FM

■ *Парад Перемоги 2026: із символу потуги та непереможності до маніфесту слабкості та вразливості*

Черговий Парад Перемоги, що відбувся на Червоній Площі 9 травня 2026 року, якісно контрастує з попередніми заходами, зокрема з тими, що пройшли з 2022 по 2025 роки. Як зазначає низка західних ЗМІ, такий стан справ вказує на подальше послаблення потуги РФ, дестабілізацію вибудованої В.Путіним ієрархії еліт і балансу сил у ній, а також падіння авторитету та ваги Росії на міжнародній арені.

За оцінкою Wall Street Journal⁷⁵, цьогорічний парад став «демонстрацією вразливості», а не сили, як це було всі роки до того. Цей висновок спирається на такі факти: 1) боязнь РФ ударів дронами з боку України по техніці та/або Червоній Площі уже свідчить про вразливість у сфері оборони; 2) квітень 2026 (за даними ISW) став початком нового тренду в російсько-українській війні: Україна повернула більше території, ніж втратила – свідчення того, що ставка РФ на повільний, невідворотний наступ втрачає свою релевантність; 3) масштаби втрат ЗС РФ, з урахуванням повільного просування по лініях фронту, видаються невиправдано високими; 4) зростання частоти ударів українськими дронами та ракетами по ключових промислових пунктах (зокрема, нафтоперероблювальних об'єктах) демонструють т.з. «нову нормальність», у зв'язку з якою Україна набула спроможність діяти вільніше (без обов'язкової консультації із

⁷⁵ Is Ukraine turning the Russian tide? The Wall Street Journal.
<https://www.wsj.com/opinion/is-ukraine-turning-the-russian-tide-420e044e>

главами країн Заходу та США зокрема) та реалізовувати стратегію стримування РФ на практиці. Звідси, **«урізаний» формат Параду разом із «крихкою» ситуацією на фронті позиціонуються як початок «перспективи поразки» Росії.**

У статті The New York Times⁷⁶ акцентується роль і значення Параду Перемоги для ідеологічної складової путінської Росії, а саме: Парад 9 травня як центральний ритуал російської ідентичності й культу перемоги. Відповідно, демонстрація техніки (яка цього року була відсутня з міркувань безпеки) є ключовим інструментом для цього. І той факт, що Парад пройшов без залучення бойової техніки, подається як знак зміни епохи: що, яке мало утверджувати образ наддержави, тепер виявляє її обмеження. Окрім того, наслідком пожвавлення далекобійних ударів України по території Росії є не лише урізаний формат Параду, але й зростання обсягів безпекових заходів на Червоній Площі (і навколо Путіна зокрема). Таким чином, NYT фіксує новий тренд у російському політикумі: гарантій ненасення ударів по столиці РФ, а також спроможності забезпечити обороноспроможність Кремля немає.

Politico⁷⁷ у своїй статті наголошує на тому, що загострення безпекової ситуації, а також неоднозначні результати на полі бою свідчать про трансформацію особи Путіна з символу “гаранту” та “перемоги” на “найбільшу відповідальність” (або ж тягар) Росії. Ця тенденція підкріплюється також певним когнітивним дисонансом навколо Параду Перемоги: одна з ключових ідеологем “перемоги” та “сили” руського народу була продемонстрована з позиції слабкості: відсутність військової техніки, незначна іноземна присутність на Параді (особливо в порівнянні з минулим роком), а також помітно вищі, ніж зазвичай, заходи безпеки. Це, а також ряд інших факторів, як-от обмеження роботи Інтернет-мережі, масові перевірки та дедалі більший акцент на особистій безпеці Володимира Путіна - свідчать про те, що теза/міф про неминучу перемогу втрачає своє практичне наповнення. Таким чином, Парад Перемоги 9 травня наразі є не символом величчя та непереможності Росії, а має вигляд ритуалу, що покликаний приховати відсутність реальних успіхів на фронті.

У свою чергу матеріал видання The Telegraph⁷⁸ найменує цього річного Параду Перемоги “парадом виснаження”. Так, відсутність воєнної техніки, скорочена тривалість і підвищений рівень безпеки - все це є свідченням глибоку втому владної системи в РФ. Неможливість виставити на парад військову техніку - чи то з міркувань безпеки, чи то внаслідок її браку/залученості на полі бою - тлумачиться як неспроможність російських владних еліт (і Путіна зокрема) контролювати ситуацію та перебіг подій - і навіть у столиці Росії, центрі прийняття рішень. Окрім того, той факт, що рівень дипломатичної присутності цього року був помітно нижчим, ніж минулого, демонструє неспроможність РФ виступати в якості одного з “антизахідницьких” мобілізаційних центрів. В цілому, робиться висновок, що на даному етапі Росія увійшла у фазу “стратегічного виснаження”.

У статті The Economist⁷⁹, написаній колишнім російським посадовцем на умовах анонімності, йдеться про втрачання Путіним контролю над російською владною системою, створеною ним же. Зокрема, автор виокремлює 4 ключові причини такого порядку денного, а саме: 1) ціна т.з. “СВО” проти України перевищує потенційні вигоди, в результаті чого держава переживає інфляцію, підвищення податків, мобілізацію, інфраструктурні руйнування - і все це без явної цілі; 2) еліти перебувають у стані постійної невизначеності на тлі звільнень кадрів і майнового перерозподілу; 3) Росія

⁷⁶ A Less Muscular Victory Day Parade Shows Putin's Growing Vulnerability. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2026/05/09/world/europe/russia-victory-day-parade.html>

⁷⁷ Russia's Victory Day is Putin's biggest liability. Politico Europe. <https://www.politico.eu/article/russia-victory-day-vladimir-putin-biggest-liability-ukraine/>

⁷⁸ Putin's Moscow parade is a stage-managed display of strategic exhaustion. The Telegraph. <https://www.telegraph.co.uk/news/2026/05/09/putin-moscow-parade-stage-managed-strategic-exhaustion/>

⁷⁹ Vladimir Putin is losing his grip on Russia. The Economist. <https://www.economist.com/by-invitation/2026/05/06/vladimir-putin-is-losing-his-grip-on-russia>

втратила свою ідентичність як актора-поборника справедливого глобального порядку, натомість ставши пертурбатором цього самого порядку, що має негативні наслідки для владних і бізнес-еліт у РФ; 4) “суспільний договір”, за яким держава не втручалася у приватне життя, тоді як громадяни - у владу, було порушено з активізацією репресій і цензури. Одним із прямих наслідків цих трендів є те, що російські еліти дедалі частіше відмежовують себе від рішень, прийнятих у Кремлі. Все це свідчить про те, що дійсні до цього зовнішньополітична стратегія та вектор розвитку РФ втрачають свою актуальність і підтримку серед владних еліт. Відповідно, той стан, у якому Росія перебуває наразі, характеризується як “цугцванг”: будь-який крок все одно призводить до погіршення ситуації.

У матеріалі BBC⁸⁰ (із посиланням на CNN та Forbes) зазначається про явній поразці Путіна у його протистоянні проти України та Зеленського зокрема. А саме, відкритий стиль українського президента, який не боїться з’являтися на публіці в людних місцях, протиставляється параноїдальному ставленню російського керівника до власної безпеки – що було продемонстровано й вході підготовки та проведення Параду Перемоги 9 травня цього року. Також, з урахуванням квазірелігійного реноме цього заходу для російської політичної думки, урізаний формат параду напругу підбиває його потенціал як символу перемоги та величчя Росії. Це лише підтверджує падіння авторитету РФ як однієї зі світових потуг (у тому числі з точки зору моці російської армії). На цьому фоні рішення про заборону іноземним ЗМІ бути присутніми на параді видається способом створення штучної, контрольованої російськими мас-медіа ситуації навколо Параду Перемоги – попри явну непевність щодо безпекової ситуації в столиці РФ. Таким чином, всі вище перелічені фактори слугують доказами про те, що Росія зазнає поразки на стратегічному та дипломатичному рівнях, не будучи при цьому спроможною запобігти цьому трендові.

Отже, згідно зі статтями найавторитетніших Західних ЗМІ, **цьогорічний Парад Перемоги 9 травня, а також перебіг подій, що супроводжував його підготовку й проведення, є свідченням серйозного стратегічного та догматичного переламу у російському політикумі.** Відсутність переконливих перемог на полі бою, активізація ударів українськими ракетами та дронами вглиб Росії, дедалі більша незадоволеність російських еліт статус-кво, неспроможність забезпечити достатній рівень безпеки громадянам і військовій техніці у власній столиці, а також дипломатична ізоляція РФ – усе це є супутнім наслідком втрати релевантності та популярності серед російської владної верхівки чинною досі стратегією розвитку Росії.

⁸⁰ Парад Перемоги в Москві: в чому причини урізаної версії улюбленого дійства Путіна. BBC News Україна. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cgrpglk1825o>

■ Росія: внутрішні та зовнішні виклики

Тренд: Для претендентів на глобальне домінування завданням стає позбавлення України ключа перемоги в російсько-українській війні через примус до капітуляції

Фото: Bloomberg

На квітень-травень 2026 року припадає найбільший період стагнації у рамках перемовного треку, запущеного адміністрацією Дональда Трампа в 2025 році. Це було зумовлено зниженням тиску на РФ з боку США та втратою кейсу російсько-української війни пріоритетності в зовнішньополітичному порядку денному Сполучених Штатів. Так, тристороння зустріч у Женеві (17-18 лютого 2026)⁸¹ стала, допоки, останнім перемовним раундом, оскільки подальші заплановані зустрічі були скасовані й відтерміновані на невизначений термін унаслідок ескалації ситуації на Близькому Сході. Однак окрім очевидної загрози подальшої ескалації внаслідок “заморозки” роботи в дипломатичній площині, викликом для української сторони залишається той факт, що **станом на травень 2026 року Вашингтону так і не вдалося уніфікувати перемовні треки й напрацювати такий порядок денний, який би приймався обома сторонами як задовільний і такий, що не суперечить поставленим ними цілям.** Надалі ж, як підтверджують зустрічі спецпредставника президента РФ із інвестиційно-економічного співробітництва з іноземними країнами Кірілла Дмитрієва з американськими високопосадовцями в березні⁸² та квітні⁸³ 2026 року, американсько-російський діалог концентрується на питаннях щодо

⁸¹ TSN. (2026, April 2). Зеленський зробив заяву про скасування переговорів Україна–США–РФ. <https://tsn.ua/politika/zelenskyy-zrobuv-zaiavu-pro-skasuvannia-perehovoriv-ukrayina-ssha-rf-3034979.html>

⁸² Russia’s Dmitriev says he discussed global energy crisis with US counterparts. (2026, March 12). *Reuters*. <https://www.reuters.com/business/energy/russias-dmitriev-says-he-discussed-global-energy-crisis-with-us-counterparts-2026-03-12/>

⁸³ Українська правда. (2026, April 10). У Кремлі заявили, що посланець Путіна вирушив до США обговорювати не Україну. <https://www.pravda.com.ua/news/2026/04/10/8029617/>

економічної співпраці, а також - санкційного тиску на РФ в умовах нової енергетичної кризи, спричиненої ескалацією на Близькому Сході (це було актуальним до того, як уряд США прийняв рішення не продовжувати дію ліцензії щодо постачання російських нафтопродуктів⁸⁴). Така зміна фокусу в російсько-американських відносинах, а також тимчасові вигоди, які Росія отримала від підвищення цін на нафту та вже згадуваний дозвіл на постачання певної категорії російських нафтопродуктів, супроводжувалася активізацією армії РФ з другої половини березня 2026 року⁸⁵ – і це поряд із нехваткою в Україні ППО та потенційними макро- та мікрофінансовими проблемами у зв'язку з блокуванням Угорщиною та Словаччиною кредиту ЄС на суму 90 млрд.євро. Однак попри багатомірний тиск на Україну, Кремлю, як показують аналітичні матеріали ISW, не вдалося скористатися браком інтересу США до російсько-української війни та переломити хід подій на свою користь. Масштабний наступ наприкінці березня⁸⁶ не приніс очікуваних результатів. Навпаки, у квітневих та травневих звітах ISW підкреслюється, що ЗСУ досягли найбільших успіхів з часу операції в Курській області (серпень 2024 року): силами оборони вдалося зупинити російський наступ і провести результативні контратаки⁸⁷. Разом із цим, переломним фактором, згідно з ISW, у зміні балансу сил стала кампанія глибоких ударів по території РФ (особливо по нафтопереробних заводах і ВПК)⁸⁸. Показово, що задля відволікання уваги від явної тактичної поразки РФ активізувала масові, комбіновані повітряні атаки по українських містах⁸⁹, однак ситуація на полі бою лишається не на користь Москви. Таким чином, видно, що в період квітня-травня 2026 року умови, які склалися на міжнародній арені в цілому та Близькому Сході зокрема, не є сприятливими для досягнення Україною закінчення війни та досягнення справедливого миру. І в цьому контексті доречно розглянути позиції таких акторів, як США, РФ та КНР, що напряду заявляють про свою лідерські амбіції та у відносинах між якими кейс російсько-української війни виступає одним із важелів впливу.

На зміну позиції РФ, як уже зазначалося, вплинула ескалація на Близькому Сході, внаслідок чого США були задіяні в операціях проти Ірану і, відповідно, тема України відійшла на задній план. Так, напередодні чергового перемовного раунду у Флориді (20-21 березня 2026) прес-секретар адміністрації президента РФ Дмитро Песков заявив, що російська делегація не братиме в участь у цій зустрічі, однак, водночас, наголосив на тому, що Росія сподівається на те, що пауза в перемовному процесі тимчасова. Однак надалі, попри формальну “готовність” до дипломатичного вирішення, Кремль, паралельно з посиленням обстрілів українських міст, не тільки не виступав ініціатором відновлення перемовин, але й виступав проти таких ініціатив, як Великодне перемир’я⁹⁰ (хоча воно й відбулося, проте не без порушень із боку РФ⁹¹). Так, Дмитро Песков підтвердив 6 квітня 2026 року, що тристоронній переговорний процес перебуває

⁸⁴ Суспільне Новини. (2026, April 9). США вирішили не продовжувати дію тимчасового винятку, який послаблював санкції проти російської нафти – Bloomberg.
<https://suspilne.media/1312021-ssa-virisila-ne-prodovzuvati-diu-timcasovogo-vinatku-akij-poslabluyav-sankcii-proti-rosijskoi-nafti-bloomberg/>

⁸⁵ Institute for the Study of War, & AEI’s Critical Threats Project. (2026, March 20). *Russian offensive campaign assessment, March 20, 2026*. UnderstandingWar.org.
<https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-march-20-2026/>

⁸⁶ TSN. (2026, March 30). Росія почала масштабний наступ по всьому фронту: кинули десятки тисяч солдат – ISW.
<https://tsn.ua/ato/rosiia-pochala-masshtabnyy-nastup-po-vsomyu-frontu-kynuly-desiatky-tysiach-soldat-isw-3047420.html>

⁸⁷ TSN. (2026, May 7). Вперше за три роки ЗСУ перехопили ініціативу: як вдалося зупинити масштабний наступ РФ.
<https://tsn.ua/ato/vpershe-za-try-roky-zsu-perekhopyly-initsiatyvu-ia-k-vdalosia-zupynyly-masshtabnyy-nastup-rf-3059294.html>

⁸⁸ Novyny.Live. (2026). Україна посилює удари по НПЗ у РФ: в ISW назвали переломний момент.
<https://shtab.novyny.live/ukrayina-posiliuie-udari-po-npz-u-rf-v-isw-nazvali-perelomnii-moment-324274.html>

⁸⁹ Радіо Свобода. (2026, May 7). ISW прокоментував випробування «Сармата» в Росії.
<https://www.radiosvoboda.org/a/news-isw-pro-vyprobuvannia-sarmata-v-rosii/33755762.html>

⁹⁰ Політична аналітика. (2026, March 31). Росія і «перемир’я», скандал в Угорщині: головне за 31 березня 2026 року.
<https://politanaliz.com.ua/54680-rosiia-i-peremyr-ia-skandal-v-uhorshchyni-holovne-za-31-bereznia-2026-roku/>

⁹¹ TSN. (2026, May 4). «Криваве великодне перемир’я»: РФ розстріляла полонених, атакувала «швидку» і запустила дрони.
<https://tsn.ua/ukrayina/kryvave-velykodnye-peremyria-rf-rozstriliala-polonenykh-atakuvala-shvydku-i-zapustyla-drony-3060485.html>

«на паузі», хоча обмін інформацією між Москвою та Вашингтоном через доступні канали продовжується⁹². Як зазначив міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров, російська сторона не бачить особливих перспектив для відновлення діалогу, оскільки американські посередники «зайняті іншими справами»⁹³.

Однак Росія досі дотримується домовленостей, укладених між російською та американською сторонами на саміті в Анкориджі⁹⁴ – тобто тієї адженди, яка була актуальною до скорочення мирного плану з 28⁹⁵ пунктів до 20⁹⁶ (який до того ж, в першій своїй редакції, мав чітко простежуваний проросійський характер). До того ж, згідно з МЗС РФ, Росія сподівається, що після іранського перемир'я⁹⁷ США матимуть більше часу та можливостей для відновлення тристоронніх переговорів. Але з огляду на притаманну Кремлеві часту зміну риторики, зміна фокусу в адміністрації Трампа з України на Іран стала лише приводом і виправданням для зриву перемовного процесу з метою дотиснути Київ до капітуляції. Так, наприклад, ключовим сигналом із боку Росії стала заява Сергія Лаврова 17 квітня під час його візиту до Туреччини⁹⁸, в якій було наголошено, що тема відновлення переговорів не є для Москви пріоритетом номер один. Він водночас стверджував, що Росія готова до переговорів, якщо інша сторона виявить бажання— формулювання, яке фактично є спробою перекласти відповідальність за зупинення перемовин на Україну та США. Наступна помітна заява щодо перебігу війни та перспектив мирного врегулювання була зроблена президентом РФ Володимиром Путіним під час свого виступу на Параді Перемоги⁹⁹. Так, на його переконання, ситуація вже наближається до завершення конфлікту. Але водночас він поставив жорстку умову: прямі переговори з Зеленським можливі лише після укладення «остаточних домовленостей» щодо мирного договору — тобто запропонував зустрітися виключно для підписання вже узгодженого документа. Нарешті, із найсвіжіших згадок, можна виокремити заяву Дмитра Пєскова 17-18 травня про те, що мирний процес досі «на паузі», але Москва очікує його відновлення за участю американської сторони¹⁰⁰. Проте паралельно з цим Кремль продовжує посилювати терор, обстрілюючи територію України (у більшості випадків йдеться саме про цілеспрямовані ракетні та дроніві удари по цивільних об'єктах). Таким чином, із боку РФ, спостерігається традиційна для російського підходу у зовнішній політиці стратегія, яка полягає в а) перекладанні провини за щось на треті сторони та б) прив'язуванні вирішення однієї проблеми до успішного владнання іншої. Такий вектор спрямований на зрив перемовного процесу та, з огляду на втрату інтересу до російсько-української війни з боку США, покращення своєї позиції через посилення тиску на Україну (у першу чергу – воєнним шляхом).

Що ж стосується США, то у період із кінця березня по травень 2026 року Вашингтон формально не закривав тему перемовин, але й нових дат тристоронніх зустрічей не оголошувалося. Як зазначалося вище, у цей час відбувалися контакти через

⁹² Українська Правда. (2026, April 6). «Мир до червня під загрозою»: Кремль висунув нові територіальні вимоги Україні – ЗМІ. <https://www.pravda.com.ua/news/2026/04/6/8029001/>

⁹³ УНІАН. (2026, April 9). Переговори про мир в Україні: Лавров заявив про контакти Росії зі США. <https://www.unian.ua/world/peregovori-pro-mir-v-ukrajini-lavrov-zayaviv-pro-kontakti-rosiji-zi-ssha-13343694.html>

⁹⁴ TASS. (2026). Lavrov says Russia maintains contacts with US on Ukraine settlement. <https://tass.com/politics/2117125>

⁹⁵ TSN. (2026, February 15). Усе про «мирний план» Трампа: який кінець війни нав'язують Україні і чи погодиться вона на це. <https://tsn.ua/politika/use-pro-myrnyy-plan-trampa-iyakyy-kinets-vivny-naviazuiut-ukrayini-i-chy-pohodytsia-vona-na-tse-2960891.html>

⁹⁶ Укрінформ. (2026, February 20). Проект мирної угоди: Зеленський назвав 20 пунктів і розкрив деталі. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/4072918-proekt-mirnoi-ugodi-zelenskij-nazvav-20-punktiv-i-rozkriv-detali.html>

⁹⁷ Russia says it welcomes Iran ceasefire, hopes U.S. will now resume Ukraine talks. (2026, April 8). *U.S. News & World Report*. <https://www.usnews.com/news/world/articles/2026-04-08/russia-says-it-welcomes-iran-ceasefire-hopes-us-will-now-resume-ukraine-talks>

⁹⁸ Talks are not Russia's number one priority, Lavrov says. (2026, April 18). *Ukrainska Pravda*. <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/04/18/8030736/>

⁹⁹ Putin says he thinks Ukraine conflict 'coming to an end'. (2026, April 19). *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/articles/cn8p4j2jzww0>

¹⁰⁰ Kremlin expects resumption of "peace process" and US assistance. (2026, May 18). *Ukrainska Pravda*. <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/05/18/8035185/>

“кулуарні” канали, як-от через спецпосланця Путіна Кірілла Дмитрієва у березні та квітні 2026 року. Що ж стосується діяльності американської перемовної групи (група “Віткофф-Кішнер”) за українським напрямком, то вагомими зрушеннями за період квітень-травень він не відзначається. Так, наприкінці квітня 2026 року стало відомо, що запланований візит Стіва Віткоффа та Джаредда Кушнера до Києва відкладається: вашингтонська сторона вважала його непродуктивним за браку істотних зрушень. Старший київський чиновник, обізнаний зі справою, зазначив: «Вони обіцяли багато разів, але жодного разу не приїхали»¹⁰¹. Натомість Віткофф і Кушнер неодноразово відвідували Москву. Крайньою (станом на кінець травня 2026 року) зустріччю в цьому форматі став візит секретаря РНБО Рустема Умерова до США 8 травня 2026 року¹⁰². Після зустрічей із представниками адміністрації Трампа він заявив, що домовився про активізацію мирного процесу та «координацію подальших кроків для досягнення достойного миру». За повідомленнями, сторони обговорювали три ключові блоки гуманітарного треку (обміни полоненими, повернення депортованих, розмінування) і погодили необхідність оживити дипломатичний трек, щойно дозволить ситуація на фронті й у регіоні. Паралельно з цим Сполучені Штати акцентували увагу на Близькому Сході, а саме на просуванні роботи щодо досягнення “великої” угоди по Ірану¹⁰³. Відповідно, кейс російсько-української війни відійшов на другий план і повернення до нього можливе тоді, коли для цього з’являться ресурси та “простір”. Ці тези підтверджуються й заявами держсекретаря США Марко Рубіо за цей самий період. 7–8 травня 2026 року він публічно визнав, що американські мирні зусилля стагнували, пов’язавши це з перенесенням уваги Вашингтона на Іран¹⁰⁴. 22 травня, виступаючи на зустрічі міністрів закордонних справ НАТО у Швеції, Рубіо заявив, що переговори не відбуваються наразі, проте американська сторона сподівається, що це зміниться, адже російсько-українська війна може завершитися лише через погоджене врегулювання. Він заперечив звинувачення у тиску на Київ і чітко окреслив межу: Вашингтон не зацікавлений у безкінечному циклі зустрічей, що ні до чого не ведуть¹⁰⁵. Із практичних кроків, зроблених адміністрацією Трампа за квітень-травень 2026 року, можна виокремити лише встановлення триденного режиму припинення вогню з 9 по 11 травня та великий обмін полоненими. Варто відзначити, що роль ініціатора хотіли відіграти обидві держави - і Україна, і Росія – і тому вони також доклали зусиль до цього рішення, однак президент Сполучених Штатів у Truth Social приписав собі усі заслуги¹⁰⁶. Окрім того, він охарактеризував це перемир’я як «початок кінця» чотирирічної війни, хоча воно відзначалося масовими та систематичними порушеннями. Загалом, позиція США звелася до суто риторичного підтримання статус-кво щодо перемовин, апеляції до відсутності істотних зрушень між сторонами та засуджень обстрілів України з боку РФ, але без практичних дій у відповідь. Навіть той факт, що тема російсько-української війни підіймалася під час зустрічі між Дональдом Трампом і Сі Цзіньпіном 14 травня 2026 року¹⁰⁷, ніяк не вплинув на зміну теперішнього порядку денного. Одним із головних викликів для Києва наразі є дефіцит ракет для ППО¹⁰⁸ – і спричинено це, з-поміж іншого, пріоритетністю поставок країнам Затоки на Близькому Сході¹⁰⁹. Взагалі,

¹⁰¹ Trump's envoys delay Ukraine visit over doubts about talks, Witkoff put off by train travel. (2026, May 1). *Ukrainska Pravda*. <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/05/01/8032773/>

¹⁰² Umerov in the U.S. meets with Austin and Blinken to discuss long-term security support for Ukraine. (2026, May 8). *LB.ua*. https://lb.ua/world/2026/05/08/737084_umierov_ssha_zustrivsva_z.html

¹⁰³ Ukrinform. (n.d.). *Переговори*. Ukrinform. Retrieved May 30, 2026, from <https://www.ukrinform.ua/tag-peregovori>

¹⁰⁴ Caliber.az. (n.d.). *Rubio says US-led Ukraine peace efforts have stagnated*. Caliber.az. Retrieved May 30, 2026, from <https://caliber.az/en/post/rubio-says-us-led-ukraine-peace-efforts-have-stagnated>

¹⁰⁵ Pravda. (2026, May 22). *Trump's three-day ceasefire proposal in Ukraine raises concerns in Kyiv and Brussels*. Retrieved May 30, 2026, from <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/05/22/8035997/>

¹⁰⁶ Al Jazeera. (2026, May 8). *Trump announces three-day ceasefire in Russia-Ukraine war*. Retrieved May 30, 2026, from <https://www.aljazeera.com/news/2026/5/8/trump-announces-three-day-ceasefire-in-russia-ukraine-war>

¹⁰⁷ RBC-Ukraine. (2026, May 14). *Trump makes statement on war in Ukraine after new escalation*. Retrieved May 30, 2026, from <https://newsukraine.rbc.ua/news/trump-makes-statement-on-war-in-ukraine-after-1778854276.html>

¹⁰⁸ NV. (2026, May 21). *Дефіцит ракет для ППО: Ігнат пояснив відкриту комунікацію України*. Retrieved May 30, 2026, from <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/deficit-raket-dlya-ppo-ignat-povasniv-vidkritu-komunikaciju-ukrajini-50611086.html>

¹⁰⁹ 24 Канал. (2026, May 26). *ППО для України: чи отримає Україна більше засобів протиповітряної оборони*. Retrieved

обмеження/припинення допомоги Україні стало однією із засад адміністрації Трампа у її баченні завершення російсько-української війни. Так, 30 квітня 2026 стало відомо, що адміністрація Трампа не включила фінансування військової допомоги Україні за програмою USAI до проєкту оборонного бюджету США на 2027 рік. Йдеться саме про нові ресурси: в матеріалах підкреслено, що в бюджеті-2026 ще є 400 млн дол. для України, але в проєкті-2027 додаткових коштів на USAI вже не закладено¹¹⁰. Таким чином, команда Трампа сигналізує про відсутність політичної волі й надалі підтримувати великомасштабне озброєння України в середньостроковій перспективі й тим самим сприяти підвищенню її обороноспроможності, залишаючи лише уже ухвалені раніше мінімальні програми. Такий підхід явно спрямований на те, аби примусити Україну погодитися на російські умови завершення війни, оскільки, на тлі неспроможності Білого дому досягати проголошених цілей, натиснути саме на Київ є найпростішим варіантом добитися хоча б якихось політичних “перемог” і продати їх населенню перед виборами в Конгрес восени 2026 року.

Останній гравець, на якого варто звернути увагу, це КНР. Позиція Китаю досі лишається стриманою та неоднозначною і з акцентом на доцільність якомога скорішого припинення конфлікту. Однак у порівнянні з попередніми роками тональність риторики Пекіну зазнала коректив. Так, у 2025 році китайський уряд дотримувався принципу недопущення поразки/значного послаблення РФ. Це бачення обумовлене стратегічним протистоянням між США та КНР, відповідно до чого для Пекіну вигідно, аби Вашингтон задіявав свої ресурси та потугу якомога далі від Східної Азії. До того ж подальша втрата Сполученими Штатами свого авторитету та статусу гегемона через неспроможність ефективно та оперативно “придушувати” спроби порушити статус-кво. Під час візиту Сі до Москви на 9 травня 2025 року обидва лідери узгодили спільну позицію, що конфлікт можна вирішити тільки усуненням його «першопричин» — риторика, що є калькою кремлівської пропаганди¹¹¹. У свою чергу, зустріч Сергія Лаврова та Ван Ї в Пекіні 14 квітня 2026 року вкотре підтвердила стійкість китайсько-російської координації¹¹². Проте, як зазначалося в попередній статті цього випуску, стратегічне партнерство між РФ і КНР відзначається достатньо високим рівнем ситуативності у російсько-китайському діалозі. Попри сталу військово-технічну співпрацю, дипломатична діяльність Китаю щодо Росії останнім часом відзначається доволі стриманим характером. Першим публічним признаком стала відсутність урядової делегації на Параді Перемоги в Москві (на відміну від минулого року). Другим, уже кулуарним, признаком став коментар Сі Цзіньпіна з того приводу, що Володимир Путін нібито може в майбутньому пошкодувати за війну проти України (*хоча джерелами цієї новини є свідчення анонімів, які були присутні на зустрічі, і китайська сторона їх спростовує*)¹¹³. Але з огляду на заяви китайської сторони за результатами зустрічі з президентами США¹¹⁴ та РФ¹¹⁵, Пекін продовжує дотримуватися

May 30, 2026, from https://24tv.ua/ppo-dlya-ukrayini-otrimaye-ukrayina-bilshhe-zasobiv-protipovitryanovi_n3073835

¹¹⁰ 24 Канал. (2026, April 30). *Військова допомога: чому Україна не отримує грошей з бюджету США*. Retrieved May 30, 2026, from https://24tv.ua/geopolitics/viyskova-dopomoga-ukrayina-ne-otrimaye-groshey-byudzhetu-ssha_n3060230

¹¹¹ Ukrainska Pravda. (2025, May 9). *Xi Jinping supports Putin's position on war against Ukraine*. Retrieved May 29, 2026, from <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2025/05/09/7511368/>

¹¹² Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. (2026, April 14). *On April 14, 2026, FM Wang Yi held talks with Russian FM Sergei Lavrov in Beijing* [Post]. Facebook. Retrieved May 29, 2026, from <https://www.facebook.com/61572961049373/posts/on-april-14-2026-fm-wang-yi-held-talks-with-russian-fm-sergei-lavrov-in-beijingw/122180004872765368/>

¹¹³ LB.ua. (2026, May 19). *Китай заперечив слова Сі про те, що Путін пошкодує через вторгнення в Україну (оновлено)*. Retrieved May 29, 2026, from https://lb.ua/world/2026/05/19/739250_kitay_zaperechiv_slova_si.html

¹¹⁴ RBC-Ukraine. (2026, May 15). *China ready to take 'constructive role' in ending war in Ukraine*. Retrieved May 29, 2026, from <https://newsukraine.rbc.ua/news/china-ready-to-take-constructive-role-in-1778942565.html>

¹¹⁵ Fakty ICTV. (2026, May 20). *Путін і Сі висловилися про завершення війни в Україні: про що йдеться у спільній заяві*. Retrieved May 29, 2026, from <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20260520-putin-i-si-vyslovylysya-pro-zavershennya-vijny-v-ukrayini-pro-shho-jdetsya-u-spilnij-zayavi/>

риторично нейтральної лінії, відстоюючи відновлення перемовин і пошук конструктивних інструментів для якомога скорішого вирішення цього конфлікту.

Отже, конструктивне вирішення російсько-української війни та виживання України як держави та суб'єкта міжнародних відносин наразі не є пріоритетом номер один жодного з гравців-претендентів на глобальне лідерство. Якщо у випадку з РФ все зрозуміло: вона зацікавлена в поразці України та її політичному поглинанні у свою сферу впливу, то позиція США зазнала якісних змін. За адміністрації Трампа популістські лозунги та неправдоподібні задачі стали основним мірилом ефективності зовнішньополітичного курсу Сполучених Штатів. Таким чином, кейс України став одним із конфліктів, які Трамп прагнув вирішити якомога скоріше аби “продати” ці досягнення американському населенню й підвищити свої рейтинги. Тому питання ефективного конфлікту-менеджменту не було пріоритетним. До початку воєнних подій на Близькому Сході - і поготів після - Вашингтону не вдалося виробити спільний порядок денний у тристоронніх перемовинах, унаслідок чого Україна та Росія досі перебувають на взаємовиключних позиціях. Зміна фокусу на Близький Схід і відсутність нових пакетів фінансової/воєнної допомоги фактично грає на руку Кремлеві, оскільки чим краща буде перемовна позиція РФ, тим легше буде примусити Україну до капітуляції. А якраз таки тиск на Україну, з огляду на неспроможність/відсутність бажання США тиснути на РФ, є чи не єдиним варіантом виступити в ролі миротворця-медіатора й досягти (хоча й ілюзорного) миру. А хоча б якийсь результат - на тлі відсутності досягнень у війні з Іраном - конче необхідний для Дональда Трампа напередодні виборів у Конгрес восени 2026 року. ***Що ж стосується Китаю, то він стабільно займає риторично нейтральну позицію, однак активно співпрацюючи з РФ у військово-технічній сфері.*** Хоча спостерігається певне “охладження” у дипломатичних відносинах між РФ і КНР, участь і внесок Китаю у досягненні справедливого й тривалого миру в Україні є мінімальними й мають на меті лише сигналізувати про пріоритетність якомога скорішого вирішення цього конфлікту, без жодних конкретних кроків. У таких умовах **українському урядові не лишається нічого іншого, окрім як продовжувати чинити спротив у надії на зміну балансу сил на власну користь.**